

**Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΙ**

Ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς μύησασα καὶ καθοδηγήσασα τὴν πεπολιτισμένην Ἐυρώπην εἰς ὅλας τὰς ἐκλάμψεις τοῦ ὄρατου, δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ νὰ μύησῃ αὐτὴν καὶ εἰς τὰ μυστήρια τοῦ πνευματισμοῦ, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ ἐπικρατῶν ἔτι μέγας ὀλισμὸς εἰς τοὺς ἐπιστημονικοὺς τάφους τῆς Ἐυρώπης δὲν ἀφῆκεν αὐτὴν ν' ἀνανήψῃ ἐκ τοῦ ληθάργου, εἰς ὃν φέρουν τὸν ἄνθρωπον αἱ πολλαπλαῖα καὶ εὐχάριστοι περιβάλλοντα διαρκῶς αὐτὸν ὀλιστικαὶ ἀπολαύσεις τοῦ βίου, καθόσον ὀλισμὸς καὶ πνευματισμὸς εἰσι δύο ἄκρα ἐντελῶς ἀπέχοντα ἀλλήλων. Ἐπὶ εἴκοσιν αἰῶνας ἐπικρατεῖ καὶ ἀκτινοβολεῖ ἐπὶ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ μεγαλοφυΐα τῆς ἀρχαίας ἐκείνης λαμπρᾶς ἐποχῆς καὶ μόλις ἤδη ἤρξαντο ν' ἀναζητῶσι τὴν ἐξήγησιν τῶν ἀποκρῦφων τῆς ἱστορίας ταύτης, διαμενοῦσης πάντοτε τὸ ἀντικείμενον τοῦ θανμασμοῦ καὶ τῆς μελέτης. Πρῶτη δὲ ἡ Γαλλία διὰ συγγραμμάτων τῆς καὶ ἀνασκαφῶν ἐν τῷ μοντεῖφ τῶν Δελφῶν ἀποκαλύπτει τὴν ἄσκησιν τοῦ πνευματισμοῦ ἐν τοῖς ἀνεπτυγμένοις κύκλοις τῆς πεπολιτισμένης τότε Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλλὰς κατώρθωσε, λέγει ὁ Leon Denis ἐν τῷ «Μετὰ τὸν Θάνατον» συγγράμματί του, νὰ παραδώσῃ τὰς σκοτεινὰς καλλονὰς τῆς ἀνατολικῆς σοφίας μὲ μίαν ὑπέρολαμπρον σαφεισάτην καὶ καθαρὰν γλῶσσαν, διότι, ὡς γνωστὸν, τοῖς καταγίνασιν εἰς τὰ τοῦ πνευματισμοῦ φαινόμενα, ἀπὸ τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Αἴγυπτον παρέλαβον καὶ τὴν λαμπρὰν ταύτην ἀπόκρυφον ἐπιστήμην. Τὰς ἐξέφρασε κατ' ἀρχὰς διὰ τοῦ Ὁρφέου καὶ τοῦ Ὀμήρου, δηλ. διὰ τῆς μουσικῆς καὶ ποιήσεως καὶ εἶτα ὁ Πυθαγόρας, ὁ μύστης τῶν αἰγυπτιακῶν ναῶν τὰς διέδωκεν εἰς ὅλον τὸ σύμπαν, καθορίσας ὡς κατοικίαν τοῦ μέλλοντος τῆς ἀνθρωπότητος τοὺς κύκλους τοῦ

ἀπείρου. Ἐν τῇ ἁρμονίᾳ δὲ τῶν τριῶν στοιχείων τοῦ φυσικοῦ, τοῦ ἀνθρωπίνου καὶ τοῦ θείου, ἄτινα κατ' αὐτὸν συμβοηθοῦνται, τελειοποιοῦνται καὶ συγκρατοῦνται διὰ νὰ παραγάγῃ τὴν ζωὴν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν ἐν τῷ ἀπείρῳ, διέρρουσεν ἡ ἰδέα τῆς τριπλῆς πρωτοβουλίας διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἐδιδάσκειτο ν' ἀπαλλάσσεται τῶν γηίνων κακῶν καὶ νὰ ἐνῶται πρὸς τὴν τελειότητα. Ἐκ τούτου δ' ἐγεννήθη δλόκληρον σύστημα μεταμορφώσεως ἰδεῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Πυθαγόρας ἀφῆκε τὸ ὄνομά του καὶ τὸ ὁποῖον κατ' ἀκολουθίαν παρήγαγε τόσους σοφοὺς καὶ ἥρωας. Εἶτα ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων ἐκλαίκευσαν τὰς ἀρχὰς ταύτας καὶ μεταδώσαντες εἰς εὐρύτερον ἔτι κύκλον, ἀνεκαίνισαν τὴν βουλειάν τῆς ἐλευθέρας ἐπιστήμης, ἀνικαταστήσαντες οὕτω τὴν μυστικὴν διδασκαλίαν τοῦ πνευματισμοῦ.

Τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἀνέλαβεν ἀνέκαθεν ἡ Ἑλλὰς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀναπτύξεως τῆς σκέψεως ὑπῆρξε καὶ μέγα καὶ γιγάντειον. Ἐν δὲ ταῖς πολιτικαῖς ταραχαῖς, αἵτινες ἐτάραξαν τὴν ζωηρὰν καὶ εὐφάνταστον ταύτην φυλὴν, δὲν πρόπει ν' ἀναζητήσωμεν τὰς τοιαύτας ἐκδηλώσεις τῆς ἐλληνικῆς μεγαλοφυΐας, καθόσον αὐτὴ δὲν εἶχε τὴν ἐστίαν αὐτῆς οὐτε εἰς τὴν ταραχώδη καὶ χυδαίαν Σπάρτην, οὐτε εἰς τὰς κλεινὰς πλὴν φρούδας Ἀθήνας, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τοὺς Δελφοὺς, εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, εἰς τὴν Ἐλευσίνα καὶ εἰς τὰ ἀπρόσβια ἄστυλα τῆς καθαρᾶς διδασκαλίας καὶ ἐξασκήσεως τοῦ πνευματισμοῦ.

Οὕτως ἀπεκαλύπτειτο ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἰσχύϊ ἐν ταῖς τελευταῖς τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων. Ἐκεῖ, σκεπτικοί, ποιηταί, καλλιτέχναι καὶ μεγαλοφρονεῖς ἤρχοντο, ἵνα μνηθῶσι τῆς θείας ἀποκρῦφου διδασκαλίας, τὴν ὁποίαν κατόπιν ἐπεξήγουν εἰς τὸ πλῆθος εἰς ζωσὰς εἰκόνας καὶ εἰς φλογεροὺς στίχους.

Ἐνωθὶ τῆς ἀπίστου ὄψεως τῆς μεταβαλλομένης ἐκάστοτε πολιτικῆς, ἀπὸ ἀριστοκρατικῆς εἰς δημοκρατικὴν καὶ εἶτα τυραννικὴν καὶ τανά-

παλιν, μία υπερίατη δύναμις εκυριάζει της Ελλάδος, τὸ Ἀμφικτυονικὸν Συνέδριον τὸ ὁποῖον ἤδρευεν ἐν Δελφοῖς καὶ ἀπειλεῖτο ἐκ τῶν μυστικῶν τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ. Αὐτὸ καὶ μόνον διέσωσε τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰς ὥρας τοῦ κινδύνου, ἐπιβαλὼν οἰγὴν εἰς τὴν διαμάχην τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηναίων.

Κατὰ τοὺς Ὀρφικοὺς χρόνους οἱ ναοὶ ἐκείνην τὴν μυστικὴν ἐπιστήμην καὶ ἰδὸν χωρῆσιν τὰ τῶν διδασκομένων ἐν αὐτοῖς, ἅτινα καὶ περιεσώθησαν μέχρις ἡμῶν.

« Ἀκουσον, ἔλεγεν ὁ διδάσκαλος τοῖς νεοφύτοις, τὰς ἀληθείας τὰς ὁποίας θ' ἀποσιωπῶμεν εἰς τὸ πλῆθος. — Ὁ Θεὸς εἶναι εἰς καὶ πάντοτε ὁμοῖος αὐτῷ, ἀλλ' οἱ θεοὶ εἶναι ἄπειροι καὶ διάφοροι, διότι ἡ θεότης εἶναι αἰωνία καὶ ἄπειρος. Εἰσηλθὲς μὲ τὴν καρδίαν καθαρὰν εἰς τοὺς κόλπους τῶν Μυσητῶν καὶ θὰ σὲ καταστήσῃ ἰκανὸν νὰ ἐσχωρήσῃς μέχρι τῶν πηγῶν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ φωτός.

Εἰς δὲ τοὺς μεμνημένους ἔλεγεν :

« Ἐλθετε, ἵνα ἀπολαύσῃτε, ἵνα ἀναπαυθῆτε, διότι ὑπερέρατε θὰ νικήσετε, ἐὰν πιστεύσῃτε εἰς τὰ θεῖα ῥήματα θὰ ἐξέλθῃτε ἐπὶ τέλους τοῦ ὄντην κύκλου τῶν γεννήσεων καὶ θὰ εὐρεθῆτε ὅλοι ὡς μία ψυχὴ εἰς τὸ φῶς τοῦ Διονύσου.

Κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Πυθαγόρα ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Διόνυσος εἶναι δύο ἀποκαλύψεις τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, αἵτινες ἐκδηλοῦνται αἰωνίως ἐν τῷ κόσμῳ.

Ὁ Πυθαγόρας ἔγνω πρῶτος νὰ φέρῃ εἰς φῶς τὰς μυστικὰς διδασκαλίας τῆς Ἀνατολῆς, ἡ δὲ ἀκαδημία του εἰς τὸν Κρόνωνα ἦτο μία θανμασία σχολὴ τῆς λαϊκῆς μυθολογίας. Ὁ Πυθαγόρας ἐσπούδασεν ἐπὶ τριάκοντα ἔτη εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἰς δὲ τὰς εὐθείας αὐτοῦ γνώσεις προσετίθετο ἡ ψυχικὴ ἐποποιεῖα ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ παρατήρησις καὶ ἡ λογικὴ δὲν ἀρκοῦσι πάντοτε πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας.

« Τὸ εἶναι σας, ἡ ψυχὴ σας, λέγει ἡ Πυθαγόρειος διδασκαλία, εἶναι ἐν μικρὸν σύμπαν. Ἄλλ' εἶνε πλήρης τρικυμῶν καὶ διχονοιῶν. Πρόκειται νὰ πραγματοποιήσῃτε ἐν αὐτῇ τὴν ἐνότητα ἐν τῇ ἁρμονίᾳ. Τότε μόνον ὁ Θεὸς θὰ καταβῇ εἰς τὴν συνείδησίν σας, τότε θὰ μοιρασθῆτε τὴν ἰσχύν του καὶ θὰ κάμειτε διὰ τῆς θελήσεώς σας τὸν λίθον τῆς ἐστίας, τὸν βωμὸν τῆς Ἐστίας καὶ τὸν θρόνον τοῦ Διός».

Οἱ Πυθαγόρειοι ἐκάλουν πνεῦμα ἢ διάνοιαν τὸ ἐνεργοῦν ἀθάνατον μέρος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Ἡ ψυχὴ ἦτο δι' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, περιβαλλόμενον πρὸς τὸ ρευματώδες αἰθέριον σῶμά του.

Τὸ πεπερωμένον τῆς ψυχῆς, ἡ κατάβασις καὶ ἡ αἰχμαλωσία της ἐν τῇ σαρκί, τὰ πάθη της καὶ ἡ πάλῃ αὐτῆς, ὡς καὶ ἡ βαθμιαία ἀνάπτυξις της, ὁ θάλαμος της ἐπὶ τῶν παθῶν καὶ ἡ τελικὴ ἐπιστροφή της εἰς τὸ φῶς ἀποτελοῦσι τὸ

δρῆμα τῆς ζωῆς, τὸ ἀναπαριστώμενον εἰς τὰ Ἐλευσίνα μυστήρια. Ἡ ἕλικὴ ἐξέλιξις τῶν ὄντων καὶ ἡ πνευματικὴ ἐξέλιξις τῶν ψυχῶν εἶναι παράλληλοι καὶ σύμφωνοι ἐκφράζονται δὲ ἢ μία διὰ τῆς ἑτέρας. Ἡ μεγάλη ψυχὴ, ἐκτετατομένη ἐν τῇ φύσει, ζωογονεῖ τὴν οὐσίαν, ἣτις δονεῖται ἐπὶ τὴν ὄθησίν της καὶ παράγει ὅλα τὰ σχήματα καὶ ὅλα τὰ ὄντα.

Τὰ ἔχοντα συνείδησιν ὄντα διὰ μακροῦ χρόνου ἀπαλλάσσονται τῆς ὕλης, τῆς ὁποίας ἄρχονσι καὶ τὴν ὁποῖαν κυβερνοῦσιν, ἐλευθεροῦνται δὲ καὶ τελειοποιοῦνται διὰ τῶν ἀναριθμῶν ὑπάρξεων αὐτῶν. Οὕτω τὸ ἀόρατον ἐξηγεῖ τὸ ὁρατὸν καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἑλικῶν δημιουργημάτων εἶναι ἡ ἐκδήλωσις τοῦ θεῖου πνεύματος.

Ἡ μυστικὴ ἐπιστήμη, ἐδίδασκειν ἐπίσης δι' ἐν ρεῦμα ἄβαρὲς ἐκτείνεται παντοῦ διερχόμενον τὸ πᾶν. Ὡστε εὐαίσθητος παράγων, ἐπὶ τὴν ἐπίδρασιν τῆς θελήσεως μεταβάλλεται καὶ μεταμορφοῦται, λεπτινύεται καὶ πηγνύεται κατὰ τὴν ἰσχύν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ψυχῶν, αἵτινες χρησιμοποιοῦσι αὐτὸ καὶ ὑφαίνουσι τὸ ἀστρικὸν ἔνδυμά των ἐν τῇ οὐσίᾳ της. Εἶναι τὸ συνδετικὸν μεταξὺ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ὕλης καὶ ὅλα αἱ σκέψεις, τὰ γεγονότα χαράσσονται ἐν αὐτῇ, καὶ ἀντανεκλῶνται ὡς εἰκόνας ἐν κατόπτρῳ.

Διὰ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ ρεύματος τούτου, διὰ τῆς ἐνεργείας τὴν ὁποῖαν ἐπ' αὐτοῦ ἐξασκεῖ ἡ θελήσις ἐξηγοῦνται τὰ φαινόμενα τῆς ἐπιβολῆς καὶ τῆς μεταδόσεως τῆς σκέψεως. Οἱ ἀρχαῖοι τὸ ὠνόμαζον ἀλληγορικῶς, ὁ μυστικὸς πέπλος τῆς Ἰοιδος ἢ ὁ χιτῶν τῆς Κυβέλης, ὅστις περιβάλλει πᾶν ὄντι ζῆ. Αὐτὸ δὲ τὸ ἴδιον ρευστὸν χρησιμεύει ὡς μέσον ἐπικοινωνίας μεταξὺ τοῦ ὄρατου καὶ ἀόρατου κόσμου, ἦτοι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀποσωματωθεῶν ψυχῶν.

Ἡ ἐπιστήμη τοῦ ἀγνώστου ἐσχημάτιζεν ἕνα τῶν οὐπουδαιότερων κλάδων τῆς μυστικῆς διδασκαλίας. Ἡ δύναμις δὲ νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τῶν φαινομένων τὸν νόμον τῶν σχέσεων, αἵτινες συνδέουσι τὸν γήινον κόσμον μετὰ τοῦ κόσμου τῶν Πνευμάτων. Ἀνέπτυσσεν ὁμοίως μεθοδικῶς τὰς ιδιότητας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, καὶ καθίστα δυνατὴν εἰς αὐτὴν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σκέψεως ὡς καὶ τὴν ἐξ ἀποστάσεως ὄρασιν. Τὰ φαινόμενα τῆς διορατικότητος καὶ τῆς μαγείας παραγόμενα ὑπὸ τῶν θαυμάτων τῶν ἐλληνικῶν ναῶν, αἱ Σιβύλλαι καὶ αἱ Πυθίαι, διεσώθησαν ὑπὸ τῆς ἱστορίας.

Αἱ παραδόσεις αὗται μᾶς ὑποχρεοῦσι νὰ ἐξετάσωμεν μετὰ πλείονος προσοχῆς ζήτημά τι, ὅπερ εἰς τὴν ἀρχαιότητα ἐσχημάτιζον ἐπὶ ὀριζήτων ἀρχῶν καὶ ἦτο ἀντικείμενον βαθείας καὶ ἐκτεταμένης ἐπιστημονικῆς μελέτης, ὅπως συμβαίνει καὶ σήμερον. Πρόκειται, ὅτι αἱ ἰδιότητες αὗται δὲν συναντῶνται γενικῶς εἰμὴ εἰς τὰ ἐξαι-

ρετικῶν αἰσθημάτων καθαρῶτητος καὶ ἀναπτύξεως ὄντα.

Οἱ Δελφοὶ, ὅπου ἐξησκείτο ὀριζόμενος ὁ πνευματισμὸς, ἐκείνην τοῦ δεδοκιμασμένης ἰκανότητος τοιαῦτα ὑποκείμενα, μεσάζοντα λεγόμενα τὸ γε νῦν ἔχον πρόσωπα, ἅτινα ἰδίως ἦσαν κόραι, παρθένοι. Τὰ δὲ ἀναφερόμενα θαύματα ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου, ἀναφορικῶς τοῦ Κροίσου ἢ τῆς μάχης τῆς Σαλαμῖνος ἀποδεικνύουσι τοῦτο. Βαθμηδὸν ὅμως ἐσχωρήσαν καὶ ἐδῶ αἱ καταχρήσεις, ἡ δὲ σπάνις εἶτα τῶν μεσαζόντων ὑποκειμένων κατέστησε τοὺς ἱερεῖς ὀλιγώτερον εὐσυνειδήτους καὶ ἡ μαγικὴ ἐπιστήμη οὕτως ὑπερμῆθη μέχρι στειρώσεως, ἣτις κατὰ τὸν Πλούταρχον ἐσημειώθη ἐφ' ὅλης τῆς ἀρχαίας κοινωνίας ὡς μεγάλη συμφορὰ.

Ἄπανα ἡ Ἑλλὰς τότε ἐπίστευεν εἰς τὴν παρεμβασιν τῶν πνευμάτων ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Ὅταν εἰς τὸν Μαραθῶνα καὶ εἰς τὴν Σαλαμίνα οἱ Ἕλληνας ἐμάχοντο πρὸς τοὺς Πέρσας, ἐνεπνέοντο ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως ὅτι αἱ ἀόρατοι δυνάμεις ὑπεστήριζον τὸν ἀγῶνα τους. Ἐν δὲ τῷ Μαραθῶνι οἱ Ἀθηναῖοι ἐπίστευον, ὅτι εἶδον δύο πολεμιστὰς περιβαλλομένους ὑπὸ φωτός, οἱ ὁποῖοι ἐπολέμουν εἰς τὰς τάξεις των. Ἄεκα ἔτη βραδύτερον ἢ Πυθία ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ πνεύματος ὑπέδειξεν εἰς τὸν Θεμιστοκλῆ, ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ τρίποδος αὐτῆς τὰ μέσα τῆς σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ Ἕλληνας ἔχοντες πλήρη πεποίθησιν καὶ συνείδησιν τῆς ἀόρατου δυνάμεως, ἦτις συμπαρίστατο αὐτοῖς, ἀπεινοῦντο πρὸς τὴν Παλλάδα Ἀθηναίαν, σύμβολον τῆς πνευματικῆς ἰσχύος, τιλοῦχον θεότητα καὶ πρὸς αὐτὴν ὑπέβαλλον τὰ σέβη των.

Ἡ συμμετοχὴ εἰς τὰ μυστήρια τοῦ πνευματισμοῦ συνετέλεσε πολὺν τότε εἰς τὴν διάδοσιν τῶν ἰδεῶν τούτων. Ἀνέπτυσσε δὲ παρὰ τοῖς μεμνημένοις τὸ αἶσθημα τοῦ ἀόρατου, ὅπερ ὑπὸ παραμυμορφωμένας ὄψεις διεδίδετο μεταξὺ τοῦ λαοῦ. Κοθόσον πανταχοῦ, τόσον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅσον καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας τὰ μυστήρια συνίσταντο εἰς τὴν γνώσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ θανάτου, τὴν ἀποκάλυψιν τῆς διαδοχικῆς ζωῆς καὶ τὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ ἀγνώστου κόσμου. Αἱ διδασκαλῖαι αὗται καὶ τὰ πειράματα βαθείαν παρήγαγον αἰσθησιν ἐπὶ τῶν ψυχῶν, καὶ παρεῖχον εἰρήνην, ἰλαρότητα καὶ ἀπαράμυλλον ἠθικὴν δύναμιν.

Ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ Πορφύριος, ὁ Σωκράτης ἦσαν μεμνημένοι καὶ πάνυ ἐμμενῶς ἐξεφράζοντο πρὸς τὸ πνευματισμοῦ, ὅν τότε ἀπεκάλουν μυστήριον καὶ θεουργίαν.

Ὁ Πλούταρχος βεβαιῶν, ὅτι συνεκινῶντων τότε μετὰ τῶν πνευμάτων καὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἀποθαμένων, ὁ δὲ Πρόηλος λέγει, ὅτι οἱ θεοὶ (ἐννοεῖ ὅλας τὰς τάξεις τῶν πνευμάτων), δει-

κνύουσι πολλὰς μορφὰς αὐτῶν καὶ ἀναλαμβάνουσι οἰονδήποτε σχῆμα θέλουσιν.

Ἡ διδασκαλία τοῦ πνευματισμοῦ ἐδίδασκειν εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ κυριαρχῶσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν θέλησιν καὶ τὴν ψυχικὴν ἐποποιεῖαν. Οἱ μύσται τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ κατώρθωνον νὰ διεισδύωσιν εἰς μερικὰ μυστήρια τῆς φύσεως, νὰ διευθύνωσι κατὰ βούλησιν τὰς ἐν ἐνεργείᾳ δυνάμεις τοῦ κόσμου καὶ νὰ παραγάγωσι φαινόμενα κατ' ἐπιφάνειαν ὑπερφυσικά, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀπλῶς ἡ φυσικὴ ἐκδήλωσις τῶν ἀγνώστων εἰς τὸ κοινὸν νόμων.

Ἡ θεωρία τῆς μεταναστεύσεως τῆς ψυχῆς καὶ τῶν μετεναστευτικῶν αὐτῆς, ὡς καὶ τῶν σχέσεων μεταξὺ ζώντων καὶ τεθνεώτων ἐδρίσκονται εἰς τὸν Φαίδρον, τὸν Φαίδωνα καὶ τὸν Τιμαιον.

Οἱ δὲ Δουκαίνιος, ὁ Τάκτιος, ὁ Ἀπούλιος, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ Ἕλληνας Φιλόστρατος συχνὰ δμιλοῦσιν εἰς τὰ ἔργα αὐτῶν περὶ δνειρῶν, περὶ ἐμφανίσεως καὶ ἐπικλήσεων τῶν τεθνεώτων.

Ἐν ἀνακεφαλαίωσει, ἡ μυστικὴ οὕτη διδασκαλία, μήτηρ, ὡς εἶκόσ, τῶν θρησκευτικῶν καὶ πάσης φιλοσοφίας, κεκαλυμμένη ἐν τῇ ῥοῇ τῶν αἰώνων μὲ διαφόρους ἐξωτερικὰς περιβολὰς, ἔχει τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀμετάβλητον βίαν. Γεννηθεῖσα εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ ἐλθούσα εἰς τὴν Αἴγυπτον, διέρχεται ἐκείθεν εἰς τὴν Λύβιον διὰ μεταναστεύσεως καὶ τὴν εὐρίσκομεν εἰς ὅλα τὰ ὑπὸ τῶν Κελτῶν κατεχόμενα μέρη. Κεκορυμένη ἐν Ἑλλάδι ἐν τοῖς Μοσηταῖς ἀποκαλύπτεται ἐν τῇ διδασκαλίᾳ. Οἱ μύθοι τῶν Ἑθνικῶν, ὡς χρυσοῦν ἕφρασμα καλύπτουσιν ἐν ταῖς πτυχαῖς αὐτῶν τὰς ὠραίας γραμμάς τῆς σοφίας τῶν Δελφῶν.

Οὕτω πανταχοῦ διὰ μέσου τῆς διαδοχῆς τοῦ χρόνου καὶ τῆς κινήσεως τῶν λαῶν, ἐπιβεβαιούται ἡ ἔπαρξις καὶ ἡ διακρίσις μῆς μυστικῆς διδασκαλίας, ἣτις εὐρίσκεται ἡ αὐτὴ εἰς τὸ βάθος ὅλων τῶν θρησκευτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν σιστημάτων. Οἱ σοφοί, ὡς σκεπτικοὶ καὶ οἱ προφήται εὐρον ἐν αὐτῇ τὴν ἔμπνευσιν, ἣτις καθοδηγεῖ εἰς τὰ μεγάλα ἔργα καὶ μεταμορφώνει ψυχὰς καὶ κοινωνίας, ὠθοῦσα πάντοτε πρὸς τὰ ἔμπροσθεν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς προόδου.

Φ. Π.

ΓΕΝΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΑΠΟΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΗΠΑΤΟΣ

Μας αποστέλλεται προς δημοσίευσιν παρὰ τοῦ ἐγκρι-
του ἐπιστήμονος, τοῦ καὶ ἐκ Βερολίνου τέως συναργάτου
μας, τοῦ ἐν Βόλφῃ ἤδη χειρονογοῦ ἱατροῦ κ. Ν. Ι.
Μωραΐτου.

Ἐν Βόλφῃ, τῆ 21 Σεπτεμβρίου 1900

Ἀξιότιμε κύριε Πρίντζη,

Σχὼν τὴν εὐτυχίαν νὰ δεχθῶ κατ' αὐτάς
καὶ ἔχων ὑπο τὴν θεραπείαν μου, χειρουργικὴν,
ἐνδιαφέρον λίαν, διὰ τὴν σπάνιν αὐτοῦ, περι-
στατικόν, ἐνόμισα ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ πα-
ρέλθω τοῦτο ἐν σιγῇ, ἀλλὰ τὸ γνωρίσω εἰς
τὸν ἱατρικὸν καὶ ἐγκυκλοπαιδικὸν κόσμον, διὰ
τῆς «Φύσεως» ἧς ἀπὸ ἐτῶν εὐτυχῶ νὰ εἶμαι
συναργάτης.

Πρόκειται περὶ ἀποστήματος τοῦ ἥπατος
μεγάλης ἐκτάσεως, μὴ παρουσιάσαντος οὐδε-
μίαν πυρετικὴν κίνησιν, οὐδὲ προκαλέσαντος
σημαντικὴν τῶν λευκῶν τοῦ αἵματος αἰμοσφαι-
ρίων αὐξήσιν.

Δι' ὃ καίτοι τὸ ἀπόστημα, κατελάμβανε
τὴν προσθίαν καὶ ἄνω τοῦ ἥπατος ἐπιφάνειαν,
ψηλαφητὸν δὲ καὶ ὄλως ἐκδηλόν, ἢ μᾶλλον
αχειροπιαστὸν, ἄς μοι ἐπιτραπῇ ἡ φράσις, διὰ
τοῦ κοιλιακοῦ τοιχώματος ἦτο, ὑπὸ μορφὴν
πεπλαυσμένου ὄγκου, κλυδάζοντος, ὅμως δε-
κάς ἀξιοτίμων συναδέλφων, ὧν τὴν ἐπιστημο-
νικὴν ἀξίαν καὶ πολύτιμον πείραν, μεγάλως
ἐκτιμῶ καὶ ὑπολήπτομαι, ὑπέπεσεν εἰς τὴν
σφαλερὰν διάγνωσιν ὅτι δυστυχῶς περὶ κίρρω-
σεως τοῦ ἥπατος ἐπρόκειτο καὶ δὴ μετὰ ἐκτέ-
λεσιν καὶ δοκιμαστικῆς λαπαροτομῆς.

Τέλος ἀπὸ δέκα καὶ ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ σή-
μερον, δεκάτην δὲ ἡμέραν, ἀφ' οὗ τῆς πα-
ρατηρήσεως καὶ θεραπείας τοῦ χειρουργήσαντος
(δοκιμαστικῆς λαπαροτομῆς) ἀξιοτίμου κ. συνα-
δέλφου ἀπεχώρησε, πρὸς με δὲ ἡ ἀσθενὴς ἤλ-
θεν, ἄνευ οὐδεμιᾶς δυσχερείας διέγνωσα, τὸ
διὰ τὸ ἡμέτερον κλίμα λίαν σπάνιον περιστα-
τικόν, ἐγκεκυστωμένον μεγάλης ἐκτάσεως ἀ-
πόστημα τοῦ ἥπατος, μετὰ δυσεντερίαν ἀνα-
πτυχθὲν εἰς τὴν ἀσθενῆ.

Καὶ ἰδοὺ ἐν ὀλίγοις, σὺς ἐκθέτω τὰ κατὰ
τὴν πάσχουσαν. Θεανὴ Φ. Κουτσοφλήνη ἐτῶν
43 ἔγγαμος, ἐκ τῆς ἐνταῦθα κωμοπόλεως
Νεοχωρίου. Τοῦ οἴνου ἐποιεῖτο χρῆσιν, ἀπὸ
τῆς μικρᾶς τῆς ἡλικίας. (Πενήντα δράμια τὸ
μεσημέρι καὶ τὸ αὐτὸ ποσὸν τὸ βράδυ κατὰ τὸ
φαιγητόν). Οὐδέποτε ἠσθένησε μέχρι πρὸ ἑξ
μηνῶν, ὅτε ὑπὸ βαρείας προσεβλήθη δυσεντε-
ρίας. Πλὴν πρὶν εἶτι ἡ δυσεντερία παρέλθη ἐ-
πιπροσετέθη εἰς τὴν ἀσθενῆ τάσις καὶ πόνος
κατὰ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον, ἡμέρᾳ τῆ ἡμέρας

αὐξάνον, ἀντανεκλώμενον πολλαχῶς καὶ δις
πρὸς τὴν ὁμώνυμον ὠμοπλάτην.

Ἡ φαρμακευτικὴ δὲ καὶ διαιτητικὴ ἀγω-
γὴ, τοῦ θεράποντος ἀξιοτίμου κ. συναδέλφου
καὶ τῶν κατὰ καιροὺς ὡς συμβούλων κλυου-
μένων ἀξιοτίμων κ. συναδέλφων, ὡς καὶ ἡ γε-
νομένη πρὸ μηνὸς ἐγχείρησις, οὐδεμίαν, ὡς
λέγει ἡ ἀσθενὴς, ἐπίδρασιν εὐεργετικὴν ἐπὶ
τῆς καταστάσεώς της ἔσχον. Ἐν τοιαύτῃ κα-
ταστάσει μετεφέρθη ἐνταῦθα ἵνα ὑποβληθῇ
καὶ ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ἐξέτασιν καὶ θεραπείαν
τὴν

ὄν τρέχοντος μηνὸς

Παροῦσα κατάστασις. Ἡ ἀσθενὴς λίαν ἐξη-
σθημένη. Σφυγμὸς μικρὸς. 80 κατὰ πρῶτα
λεπτόν. Ἀναπνοαὶ 20. Ἀπύρετος.

Ἐξέτασις αἵματος, ἀσήμαντος αὐξήσεως τῶν
λευκῶν αἰμοσφαιρίων.

Πνεύμονες καὶ Καρδία κατὰ φύσιν.

Κοιλία ἐλαφρῶς μετεωρισμένη, φέρει κατὰ
μῆκος τῆς λευκῆς γραμμῆς: οὐλήν, δεικνύουσαν
ἐκτέλεσιν λαπαροτομῆς.

Τῆ πίεσις εὐαίσθητος, κατὰ τὸ δεξιὸν ὑπο-
χόνδριον ἀλγεῖ δεινὰ καὶ εἰς τὴν ἀπλὴν ἐξέ-
τασιν.

Ἐκ τοῦ πεπτικοῦ συστήματος, ἐλαφρὸς
γαστροεντερικὸς κατάρρους. Σημειωτέον ὅτι ἡ
ἀσθενὴς κατὰ τὴν ὁδηγίαν τοῦ θεραπεύοντος
κ. συναδέλφου ἐλάμβανε καθ' ἑκάστην πρῶτην
καθαρτικὸν Carlesbad.

Σωλὴν διωγκωμένους, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς
ἐβδόμης πλευρᾶς κατὰ τὴν μασχαλιαίαν γραμ-
μὴν.

Ἡπαρ-δρια πρὸς τὰ ἄνω φυσιολογικά, πρὸς
τὰ κάτω προέχει τοῦ πλευρικοῦ τόξου τέσσα-
ρας δακτύλους. Ὑπὸ μορφὴν ὄγκου ὀμαλοῦ,
ὁμοίμως πεπλαυσμένου, διὰ τοῦ κοιλιακοῦ
τοιχώματος ψηλαφεῖται, ἐν ᾧ ἐν ταυτῷ παρέ-
χει αἰσθητὸν κλυδάσμοῦ.

Ἐκ τῆς τοιαύτης ἔθεν ὡς περιέγραψα ἐξε-
τάσεώς μου, δηλοῦται ἔμφανως ἡ πάθησις τῆς
ἀρρώστου, ἣν ἄνευ οὐδεμιᾶς δυσχερείας εὗρον,
ἀπόστημα τῆς προσθίας καὶ κάτω ἐπιφανείας
τοῦ ἥπατος ἐγκεκυστωμένον. Οὕτω τεθείσης
τῆς διαγνώσεώς μου, καὶ γνωρίσας αὐτὴν εἰς
τὸν σύζυγον τῆς ἀρρώστου, ἀφ' οὗ τὰ πάντα
πρὸς ἐγχείρησιν ἠτοίμασα, ἐπιβεβαιώσας τὴν
διάγνωσίν μου, διὰ δοκιμαστικῆς παρακεντή-
σεως, προσέδην ἀμέσως, μετὰ τοῦ ἀξιοτίμου
συναδέλφου κ. Κκτισοπούλου, εἰς τὴν ἀνάλογον
θεραπευτικὴν ἐγχείρησιν, ἐνεργήσας λαπαρο-
τομήν, διὰ τομῆς κατὰ μῆκος τοῦ πλευρικοῦ
τόξου κ.τ.λ.

Τοῦ ἀποστήματος διανοιχθέντος, πῦον ὑπὲρ
τὰ δύο χιλιόγραμμα ἐξεπήδησεν, ὅτε καὶ τε-
χνητῶς διεσωληνώσαμεν τὸ κενωθὲν ἀπόστημα.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐγχείρησιν ὁ κατὰ τὸ

ἦπαρ καὶ πρὸς τὸν ὄμον ἀντανεκλώμενος πό-
νος ἐξέλιπεν. Ἡ ἀσθενὴς ἡμέραν παρ' ἡμέραν
ἀναλαμβάνει δυνάμεις, ὑπερβολικὴν ἔχουσαν
ὄρεξιν. Ὁ γαστροεντερικὸς κατάρρους ἐξέλιπεν.

Ἡ διαγνωστικὴ ἔθεν πλάνη, μετὰ καὶ δο-
κιμαστικὴν λαπαροτομήν ὅτι περὶ κίρρωσεως
ἐπρόκειτο, προήλθεν ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὸ διογκω-
μένον ἦπαρ, προσετίθετο ἡ τελεία ἀπυρεξία
τῆς ἀσθενοῦς, καὶ ἡ ἔλλειψις σημαντικῆς αὐξή-
σεως ἐν τῷ αἵματι τῶν λευκῶν αἰμοσφαιρίων.

Πλὴν ἡ σύστασις καὶ ὁ κλυδάσμος τοῦ
διωγκωμένου ἥπατος, δὲν ἐγένοντο εἰς τοὺς
πλανηθέντας συναδέλφους ἀντιληπτά, διότι
τοῖς ὑπεβλήθη πλέον ἢ διάγνωσις, κίρρωσις.

Καὶ τοῦτο, δι' ἡμᾶς εἶχε καὶ ἔχει πολλὰ
τὰ ὀφέλη, διότι ἐκτὸς τῆς θεραπείας τῆς πασ-
χούσης ἐπιπροστίθεται εἰς τὴν ἱατρικὴν βιβλι-
ογραφίαν ἕνα ἐκ τῶν λίαν σπανίων περιστατι-
κῶν διὰ τὸ ἡμέτερον κλίμα, τεράστιον ἀπό-
στημα τοῦ ἥπατος, μὲ ἀπυρεξίαν τῆς ἀσθε-
νοῦς. Διὰ τὸν ἱατρικὸν δὲ κόσμον τὸ ἐπι-
σπόμενον ὅτι, ἄνευ προκαταλήψεως καὶ ὑπο-
βολῆς ἐν μεγίστῃ ψυχραιμίᾳ ὡς ἐξετάζωμεν
τοὺς ἀσθενεῖς μας, καὶ τότε ἡ ἐξέτασις μας
θὰ μᾶς δίδῃ τὴν ἀληθῆ καὶ πιστὴν τῆς νόσου
εἰκόνα καὶ συνεπῶς τὴν διάγνωσιν.

Τὸ κατ' ἐμέ, τὸ προκείμενον περιστατικόν
ἐξηγῶ ὡς ἐξῆς. Κατὰ τὴν διαδρομὴν τῆς δυσεν-
τερίας, ὅτε φυσικὰ καὶ θὰ ἐπύρεσεν ἡ προκει-

μένη μας ἀσθενὴς, τότε ἐκ τοῦ ἐντέρου ἐγένετο
ἡ μόλυνσις τοῦ ἥπατος καὶ τότε φυσικὰ ἠκο-
λούθησε, καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἀποστήματος.
Πλὴν ἐπειδὴ ἡ δυσεντερία ἐπὶ μακρὸν παρετά-
θη, ἡ δὲ ἀσθενὴς κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἐν
τῇ κλίνῃ τῆς ἡσύχαζεν, εἶχε δὲ καὶ ἕνα πολὺ
καλῆς ἀντιδράσεως ὄργανισμὸν, ἐγένετο σμι-
κρὸν κατὰ μικρὸν ἡ ἐγκύστωσις ἀποστήμα-
τος τοῦ ἥπατος. Ὅτε συνεπῶς, πυρετικὴ κί-
νησις ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἐκείνης ἐξέλιπεν. Ὡστε
ὅτε ἡ ἀσθενὴς ἐκ τῆς δυσεντερίας ἴαθη, δὲν
ἐπύρεσε μὲν πλέον, πλὴν ἠνοχλεῖτο ὑπὸ τοῦ
φοβεροῦ κατὰ τὸ δεξιὸν τῆς ὑποχόνδριον πόνου
τοῦ κατὰ τὸν δεξιὸν ὄμον ἀντανεκλώμενου
κ.τ.λ.

Τοιαύτην ἐγὼ ἐξήγησιν δίδω εἰς τὸ ἐπὶ μῆ-
νας ὄλους ἐν ἀφανείᾳ διαβίωσαν τεράστιον ἀ-
πόστημα τοῦ ἥπατος, τῆς προκειμένης μου
ἀσθενοῦς.

Μεθ' ὑπολήψεως ἄρκως.

Ν. Ι. Μωραΐτης
Χειροῦργος Ἴατρος.

«ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΤΙΟΝ ΠΟΛΟΝ»

Καταληφθέντες ὑπὸ καταγίδος ἰτοιμάζονται πρὸς κατασκήνωσιν.

(σελ. 137)

ΠΩΣ
ΓΕΝΝΩΝΤΑΙ
ΑΙ
ΦΙΛΙΑΙ

Ἐκ τῶν τοῦ De Amicis

Ὁμοιάζει ὑπερμεγέθει τιὸ ἀντορχήσει ἐν ἡ ἑκατομύρια χειρῶν ζητοῦνται, σφίγγονται καὶ ἀφίονται ἀπαύσιως ἀτελεντήτω ταραχῇ ἀσθενῶν ζητούντων ἰσχυρούς, οὐματιῶν ζητούντων ταπεινούς, ψυχῶν εὐγενῶν, ζητουσῶν ψυχῆς χαριέσσας, δυστυχῶν ζητούντων παραμυθητάς, εὐτυχῶν ζητούντων εὐτυχεῖς, ἀνοήτων ὁμοιοπαθεῖς ἀκατάπαντος διασταύρωσις ἐρωτήσεων καὶ προσφορῶν, ἀτελεντήτος ἐμπορία, σύνδεσις κατὰ διαφόρους ἰσότους, μὲ διαφόρους συμφωνίας, μὲ χιλίους σκοποὺς διαφόρους· κύκλος ἄνευ ὁρίων καὶ ἄνευ τέλους, ἐν ᾧ οἱ μὲν κατοδιώκουσιν, οἱ δὲ φεύγουσιν, ἄλλοι δὲ κρύπτονται, καὶ ὁ μὲν ἀνέρχεται ὁ δὲ κατέρχεται, ἄλλος κρύπτεται ὀπισθεν ὀμίλου, ἄλλος δὲ πλατῆται μόνος, καὶ ἄλλος μὲν σφρατῆ ὑπὸ χιλίων χειρῶν, ἐνῶ ἕτερος συντριβεται ὑπὸ χιλίων ὠθήσεων, ἐν μέσῳ ἀτελεντήτου ἀνταλλαγῆς φιλοφρονησῶν, ὑποκριτικῶν τῶν χειρῶν σφίγγεων, εὐγενῶν χαιρετισμῶν ὑποσχέσεων, προσβολῶν γιγάντιος κωμωδία χαρῆς κτήρων, φοβερὰ, οἰκτρὰ καὶ γελοία, ἧς κωμωδοὶ εἴμεθα πάντες, καὶ ἀπαγγέλλομεν καθ' ὅλην τὴν ζωὴν, καὶ διερχόμεθα δι' ὅλων τῶν μερῶν. Ἰδῶμεν δὲ τὰ ἰδιαίτερα τῆς σκηπῆς, καὶ τὰ διακριτικὰ σημεῖα μετημφισμένου τινός

Μέγας ἀριθμὸς φιλιῶν ἀπεφασίσθη ἐκ πρώτου βλέμματος. Ἐνεπεριεργον πῶς, εἰσορχόμενοι ἐν κύκλῳ προσώπων ἀγνώσιων, κρινομεν ἀμέσως, καὶ σχεδὸν πάντοτε ἄνευ πλάνης, ποῖοι θὰ ἴητο δυνατὸν νὰ ἀποβῶσι φίλοι ἡμῶν, ποῖοι δὲν θὰ γένωσι ποτε τοιοῦτοι, καὶ τίνας δὲν θὰ δυνήθωμεν νὰ τιθασοῦμεν. Οἱ πρῶτοι οὗς βλέπομεν, εἰσὶν ἐξ ἐκείνων οὗς συνήθως καλοῦμεν «ὄψεις κακάς»· φύσεις κακόβουλοι, φρονογενεῖαι δηλοῦσαι οὐθὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποβῆ συμπαθητικὴ ἢ ἡμετέρα, ἀφοῦ, ἐν συνόλῳ, ἢ ἀντιπάθεια ἢ ἐμπνέει ἡμῖν ἀγνωστὸς τις δὲν ἀπορρέει ἐξ ἄλλου αἰσθηματος· καὶ εἶνε ἐτελῶς σπάνιον, οὐ δὲν παύει, καίτοι ἀνακαλύπτομεν ἢ βεβαιούοι ἡμῶς οὐθὲν ἀγνώστους ἐκεῖνος ἔλαβε περὶ ἡμῶν ἰδέαν ὅπως διάφορον. Μεταξὺ ἐκατὸν βλέμμάτων ἀναγνω-

ρίζομεν πάραυτα τὰ δύο ἐκεῖνα τὰ ἀγγέλλοντα ἡμῖν ἐχθρὸν φροσικόν· ἐννοοῦμεθα ἀμοιβαίως ἐκ πρώτης ὄψεως· ματιέομεν χιλίας διαστροφῆς δοξασιῶν, αἰσθημάτων, ὀρέξεων, διατρεχόντων ἐν ἡμῖν· ἀνησυχούμεν, ὅπως, διὰ βλέπη τις οὐ κατασκοπεύεται· τὰ βλέμματα ἡμῶν συναντιῶνται ἀκουσίως καθ' ἑκάστην στιγμήν· δὲν αἰσθανόμεθα πλέον ἐλεύθερα οὐτε τὸ πνεῦμα, οὐτε τὸν λόγον, οὐτε τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου· εἴμεθα ὡς τὰ δύο φρενὰ ἐκεῖνα, αἶμα, τὴν ἑκάστην τὸν ἐναντιῶν τοῦ ἄλλου, μαραινόνται καὶ ξηραίνονται· καὶ ἡ ἀποτροπῆς δύναμις ἔχει τοιαύτην παρ' ἡμῖν ἰσχύον, ὥστε δὲν πειρώμεθα οὐδὲ νὰ τὴν νικήσωμεν, καὶ ὠθούμεθα πρὸς τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὴν ὀμίλιαν, τόσῳ εἴμεθα βέβαιοι ἀμφοτέρωι οὐθὲν ἠθέλεν εἶνε χειρὸν ἢ ἀνωφελές. Καὶ ὅχι τόσον ἐνωρίς ὅπως οὗτοι, ἐνκόλως ὁμοῦς ἐπίσης ἀναγνωρίζονται ἄλλοι τινές, μεθ' ὧν δὲν θὰ ὤμεν ποτε περισσότερον ἢ φίλοι ἐκ πειρῆσματος· ἀνθρωποι ἱκανοὶ πρὸς φιλίας, καὶ οἷνες ἐμπνέουσιν ἄλλους, εἶνε ὑπόθεσις ξένη ἀληθῶς. Θὰ ἴδῃτε αὐτοὺς ἑκατοντάκις· θὰ παρουσιάζωσιν αὐτοὺς ἡμῖν ἑκατον ἑκτον μῆνα, καὶ δὲν θὰ ὑπάρξῃ αἰτία ἕνεκα ἧς νὰ ἐνθυμηθῆτε ποτε τὸ πρόσωπον ἢ τὸ ὄνομα αὐτῶν· δὲν ἔχουσι οὐτε ἐκτός οὐτε ἐντός τι ὄπερ νὰ ἐγείρῃ ἐν ἡμῖν περιεργεῖαν τινα, ὄπερ νὰ ἐγκαταλίπη ἡμῖν ἐντόπωσιν τινα καλὴν ἢ κακὴν, καὶ τὸ ὁποῖον νὰ ἀναγκάζῃ ἡμᾶς ὀλίγω μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των νὰ ἐπαναστροφῆτε πρὸς αὐτοὺς καὶ διὰ παροδικῆς σκέψεως· εἶνε προσωρισμένοι νὰ φεύγωσιν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν ὡσπερ τὸ ὕδωρ φεύγει ἀπὸ τοῦ κοσκίνου· καὶ μετὰ πάροδον τριῶν ἡμῶν ἀπόφτου γνωρίζετε αὐτοὺς, καὶ νομίζουσιν ἡμᾶς ὡς τὸν στενωπὸν φίλον, θὰ συμβῆ ἀκόμη ἡμῖν νὰ ἐπομείνητε τὴν ἀληθῆνα ταύτην, νὰ ἐβρεθῆτε ποτε ἐν τῷ μέσῳ δύο ἐξ αὐτῶν. οἱ ὁποῖοι δὲν γνωρίζονται, συνδέουσι ὁμοῦς ὀμίλιαν δι' ὁμῶν, καὶ ἀρέσκουσι ἀλλήλους, καὶ κεντῶσιν ἡμᾶς εἰς τοὺς ἀγκῶνας ἵνα παρουσιάσῃτε αὐτοὺς, καὶ θαυμάζουσι καὶ ὑπορρίζονται διὰ τὴν βραδύτητα ἡμῶν, καὶ οἷς κάμνωσι

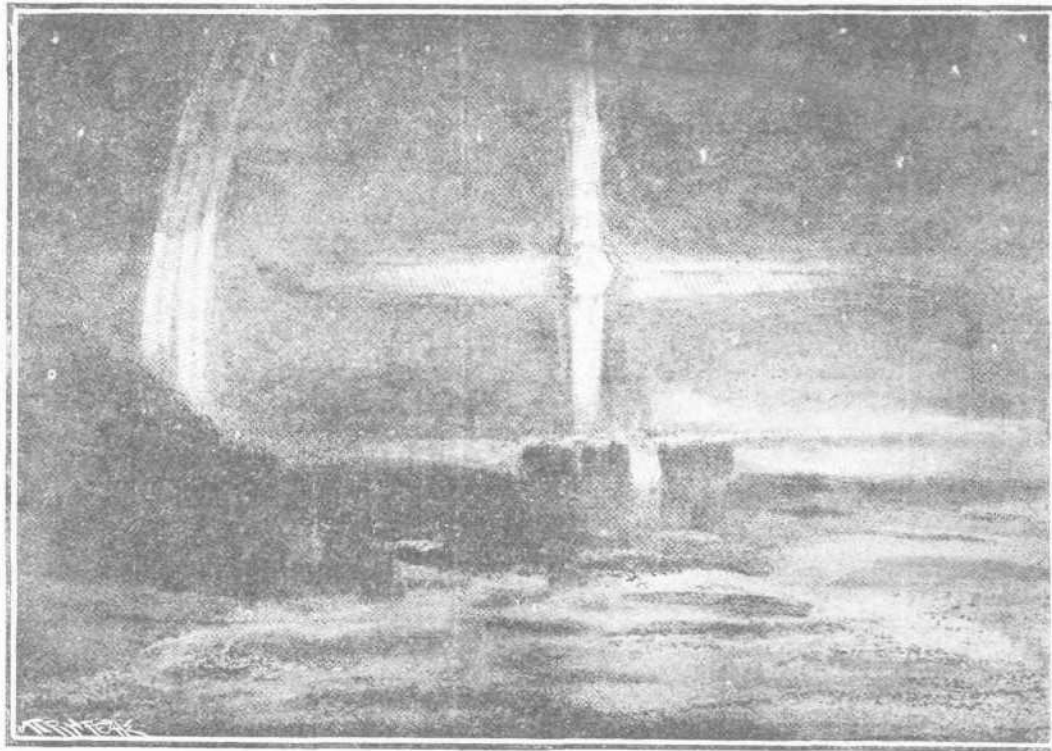
νὰ ἰδρῶσῃτε ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν, ἐν τῇ ἀβεβαίωτητι τοῦ τί ἠθέλεν εἶναι χειρότερον· νὰ ἐκλάβῃτε αὐτοὺς ὡς ἀγροίκους παρορῶντες τὴν παρουσίαν, ἢ νὰ προσβάλλῃτε αὐτοὺς θανασίμως, ὁμολογοῦντες ἀμφοτέρωις οὐθὲν ἠξεύρετε ποῖοι δαίμονες εἶνε. Ἄλλ' ἐξ ὅλων τῶν κακῶν τούτων περιστάσεων, πῶς ἀναμετρῶνται αἱ ὀλλγαὶ ἐκεῖναι φιλίαι, οἷνες συνδέονται κατεσπευσμένως, ἐξ ἐνός καὶ ἄλλου μέρους, τῇ ἀκαριαῇ τῆς συμποθείας ὠθήσει!

Ἐν μέσῳ πληθῶς ἀνθρώπων ἀγνώσιων ἡμῖν, βλέπετε ὄψιν χαρίεσσαν καὶ μειδιῶσαν, ἧς οὐματιῶν ἐπ' αὐτῆς τὸ βλέμμα ἡμῶν. Μοναδικῆ ἀπάτη! Νομίζετε οὐθὲν ἔχετε ἴδει αὐτὸν ἄλλοτε, δὲν ἠξεύρετε πῶς, βεβαίως ὁμοῦς ἐν τόπῳ καὶ εἰς περιστάσιν εὐχάριστον. Πλησιάζετε ἀλλήλους, καὶ συνάπτετε ὀμίλιαν σχεδὸν ἀκουσίως. Ἐτέρα ἐκπληξίς· φωνή, προφορά, στάσις, τὸ πᾶν φαίνεται ἐγείρον ἐν ἡμῖν συγκεχυμένας ἀρχαίας εὐχαρίστους ἀγαπήσεις. Δοκιμάζεσθε δι' ἐρωτήσεων· αἱ ἰδέαι ἡμῶν συναντιῶνται πρὸ τοῦ νὰ ὀμιλήσῃτε ἀπὸ τοῦ στόματος ἡμῶν ἐξέρχονται αἱ αὐταὶ ἔκφρασις, ὀλόκληροι ἄλυστοι αἰσθημάτων καὶ ἰδεῶν, ἐκλυθῆναι μὲν παρ' ἐνός ἐκ τῶν δύο τοῦ πρώτου κρινοῦ, ἐκλυθῆναι καὶ συγχέουσι ὀμιλικῶτατα, καθιστῶσιν ἀνωφελεῖ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συνδιαλέξεως· ὁμοιάζει τοὺς λαμπρούς ἐκεῖνους διοσκοῦρους ἀστέρους, οἷνες φλέγονται ἀπὸ κορυφῆς μέχρι βάθους ἀμφοτέρωις, ἐξακοντίζουσι τὰς αὐτὰς ἀκτῖνας, κυλῖουσι τοὺς ἰδίους πυρίνους στροβίλους, λάμπουσι ἐκ τῶν αὐτῶν χρωμάτων. — Ἄλλ' ἅτις εἶνε οὗτος, ἐρωτᾶσθε ἀμφοτέρωις ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν παρηροῦντες ἀλλήλους περιέργως, μὲ ὀφθαλμοὺς μεσοῦς καλοκαγαθίας — πόθεν ἐξῆλθε; διατὶ δὲν γνωρίζομεθα ἐνωρίτερον; — Καὶ καθὼς ἐν ταῖς συνθέσεσι ταῖς χημικαῖς, ὑπάρχει ἐπίσης ἐν τῇ ὀμιλίᾳ ἐξελιγμὸς ἡλεκτριζμοῦ καὶ θερμοκρίσεως· ἢ συνδιαλέξις ἐκρηγνυται, ὁ γέλως σπινθηροβολεῖ, τὰ πρόσωπα χρωματίζονται· ἐορτάζει ἀμφοτέρωις ἠθέλετε ἐκφρασθῆ με σφραγῆς λέξεις συμπαιθείας εἰ μὴ ὑπῆρχεν ὁ φόβος νὰ φανῶσι παιδαριώδεις· σκέπτεσθε πρὸς τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν μεγαλειότερα οὐκείτης θὰ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν τοῦτο· καὶ ζητεῖτε μετὰ παιδικῆς πλέον ἀνυπομονησίας τὰς εὐγενεῖς θράσεις, δι' ὧν θὰ ἐκφράσῃτε τοῦτο. Ἐπειδὴ ἢ καλοκαγαθία ἀναγεῖ καὶ μεγαλοποιεῖ.

Τὴν πρώτην συνάντησιν ἀκολουθεῖ ἡ περίοδος τῆς γενέσεως τῆς φιλίας. Περίοδος μεσση ψυχολογικῶν ἀποστάσεων συμβάντων. Μετὰ πλείστον εἶνε πολλὸν δύσκολον εἶμεθα ὡσπερ δύο ταξειδιῶται ἐν τῷ βάρει ὀχήματος κακῶς κατασκευασμένου, οἷνες ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν ἐξακολουθοῦσι νὰ ἐξαπλῶνται, νὰ μαζεύονται, νὰ σιγέφωσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, πρὸ τοῦ νὰ εὐρωσι

τὸν τρόπον νὰ σταθῶσιν ἀνέτως, χωρὶς νὰ πέσῃ ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Μετ' ἄλλων, ἀφοῦ περιεπατήσαμεν ἀρκετὴν ὥραν, βλέπομεν οὐθὲν ἔχομεν κάμει λάθος ὡς πρὸς τὸν δρόμον, οὐθὲν εὐρισκόμεθα ἐν στενωπῷ ἐξ ἧς εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ἡμεθα πολλὸν πλησίον, καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐπιστρέψωμεν, καὶ νὰ λάβωμεν νέαν ὁδὸν εὐρωτέρω, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν συγκρούσεων, τῶν ἀγκῶνων καὶ τῶν πλευρῶν. Τὴν πρώτην εἶτα τῆς ἐπισύσεως, μετὰ τὴν γνωριμίαν ἢν ἐκάμωμεν ἐν ἐοπερινῇ τινι συναστροφῇ, ὀμιλήσαμεν περὶ τῶν μεριδιῶν ἡμῶν ὡς οἰνοποιῶν, καὶ εὐρισκόμενοι κατὰ τὸ πνεῦμα ὄψεως, ἡχοῦμενοι ἀμφοτέρωις διὰ τὰς ἐκ τοῦ πνεύματος ἐκείνας διαστολάς, ἐννοοῦμεθα ἀμοιβαίως, ψυχρῶ καὶ περιεσκεμμένη ὑπερηφανείᾳ, μὴ λογιζοῦσθαι τὸν περίπατον τῆς χθῆς, ὁ ὁποῖος ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθῇ ἀπὸ παρατηρητῆς γαληνίου καὶ προφυλακτικὸς βῆμα πρὸς βῆμα. Μὲ τῆς, εἶνε περιεργον, μετὰ βραχυτάτων χρόνων, ἢ φιλία μένει ἐκεῖ, ἐν μέσῳ ὀδῶν τῆς οὐκείότητος, ὡς ἀπολιθωθεῖσα, καὶ οὐθὲν ὁ εἰς οὐθὲν ὁ ἄλλος, ὡς ἀπολιθωθεῖσα, καὶ οὐθὲν ὁ εἰς οὐθὲν ὁ ἄλλος, διαμένοντες κλιῶ φίλοι, κάμνομεν περισσότερον ἐνός βήματος καθ' ὅλην τὴν ζωὴν. Ἐνε ἀκόμη ἐκεῖνος δοῖς, χωρίζομενος μετὰ τὴν πρώτην συνάντησιν ἢ ἐκ τοῦ διαστήματος ἢ τῶν ὑποθέσεων, μένει ἐν τῇ φαντασίᾳ φίλος, καὶ ὁ ὁποῖος λυπεῖ ἡμᾶς μὴ δυνάμενος νὰ ἀχθῇ εἰς πέρας, ἐπειδὴ ἢ ἰδέα φαίνεται ἡμῖν ὠραία καὶ ἢ πρώτη ἐκείνη ἐντύπωσις ὑπόσεται πολλά. Ἐνε ὁ φίλος εἰσὶν ἐν εὐρισκομῆν ἀκομῶν καὶ ἀμορφῶν, παρακινῶν ἡμᾶς νὰ ἐργασθῶμεν μεθ' ὅλων τῶν ἡνῶν καὶ ὀκῶνων τοῦ ἡμετέρου ἐργαστηρίου· καὶ ἐξακολουθοῦμεν τὴν ἐργασίαν εὐχαρίστως, διότι βλέπομεν οὐθὲν ἔξυλον εἶνε κάλλιστον καὶ θὰ τελειώσωμεν μετατρέψαντες αὐτὸ ὅπως θέλομεν. Ἄλλ' ἀμαρτάνομεν, σχεδὸν πάντες, ἀμάρτημά τι πρὸς τὸν νέον φίλον· τὸ νὰ θέλωμεν νὰ ὀφελῆθῶμεν τῆς ἀγνῆς περιεργῆς, παρουσιάζοντες αὐτῷ σχεδὸν ὀφθῆν κατὰ μέρος· ἐν τῷ νέῳ φίλῳ, νέον ἀνθρώπον· κρύπτομεν τὰ ἐλαττώματα, ἀξάνομεν τὰς φιλοφρονησεις, θέτομεν ἡμᾶς καὶ τὴν φιλίαν ἡμῶν εἰς ὕψος ἐνθα δὲν θὰ δυνήθωμεν νὰ σιγῶμεν· καὶ οὕτω δίδομεν τόπον εἰς τὰς ἐπιεικῶν ἀπάτας. Πόσον ὀργίζει ἡμᾶς τότε ὁ παλαιὸς φίλος, ἐν τῇ περιόδῳ ἐκείνῃ τῆς οὐκείτης τοῦ μέλους τῆς φιλίας, διὰν ἐρχεται νὰ θηροῦσθαι ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ τῆς ἡμετέρας πρωτοπειρίας, καὶ ἀναγκάζων μετὰ τὴν κτηνώδη αὐτοῦ οὐκείτητα νὰ δειχθῶμεν ποῖοι εἴμεθα, διασκορπίζει ὅλην ἡμῶν τὴν μικρὰν ἐργασίαν ὡς ἀπατεῶνων! Παρουσιάζεται εἶτα τὸ κύριον ζήτημα, ὄπερ δὲν θὰ ὑποχρεωθῶμεν ποτε νὰ λύσωμεν ἐξ ἀποφάσεως, ἀφοῦ τὸ ὄμοῦς θὰ πέσῃ ἀπ' ἑαυτοῦ, διὰν δὲν σιγῶσῃ αὐτὸ ἢ φέσις καὶ ὁ τόνος τῆς συνδιαλέξεως, ἀποβάσει οὐκείτης· καὶ ἢν λάβωμεν αὐτὸ βίαιως, ἀφίσταται

ΦΩΤΕΙΝΗ ΛΑΩΣ ΕΝ ΕΝ ΤΩ ΝΟΤΙΩ ΠΟΛΩ:

Ἐξ ὑδατογραφίας τοῦ Μάρστον, μέλους τῆς ἀποστολῆς.

πολὺ ἐνωρὶς τὸ γραμματικὸν ἐκεῖνο πρόσκομα, πέραξ οὕτως δέον νὰ στρέφηται ἢ προπέτεια, χάνουσα τὴν ὀξυτέραν αὐτῆς ἀκίδα ἐν τῇ στροφῇ. Μετὰ τῶν στενωτέρων ἡμῶν φίλων, εὐρέθημεν ἡμέραν τινὰ ἀνταλλάσσοντες τὸ σὺ, χωρὶς καθόλου νὰ ἐνθυμώμεθα οὔτε πότε οὔτε πῶς ἔχει ἀρχίσει· ἢ προσφιλῆς λέξις εἰσῆλθε λάθρα ἐν ἡμῖν, μετενεγκοῦσα ὅλα τὰ ὄρηματα εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ νὰ ἐπιτευχθῇ ἐπὶ τῆς πράξεως.

Μετ' ἄλλων, ὅσον καὶ ἂν προσπαθῶμεν κατορθοῦμεν νὰ ἀπαλλαγῶμεν τοῦ ἡμεῖς· εἶνε ἢ οὐσιώδους ἔκφρασις τοῦ ἡμετέρου τρόπου τῆς φιλίας· δεκάκις ἀποκοπὴν, ἀναφέεται πάντοτε εἶνε ἀνάγκη νὰ τελειώσωμεν ἀφίνοντες αὐτὸ νὰ ἴσταιται. Εἰσὶν ἔπειτα ἐκεῖνοι, ἐν οἷς ταλαντεύεται μεταξὺ τῶν δύο μορφῶν, χωρὶς οὔτε ἡ μία οὔτε ἡ ἄλλη νὰ τέρη ἡμᾶς, ὀμιλοῦντας ἔσιν οἷς μετὰ λέξεων ἀτελετήτων, ἐν ἐλιγμοῖς καὶ ὑποσκελισμοῖς, καθὼς δύο ἀρχίζοντας νὰ τραυλιζῶσι ξένην γλῶσσαν· μέχρις οὗ ἡμέραν τινὰ ἀηδιάσαντες τὴν κωμῶδιαν ἐκείνην, προσφεύγουμεν εἰς ἐν ἡμεῖς προσωρινόν, ὅπερ ἀφίνει εἰς ἡμᾶς καιρὸν νὰ παρασκευασθῶμεν δι' ἐν οὗ ὀριστικόν. Ἡ εὐχαρίστησις ἤδη τῶν ἡμετέρων ζητηθέντων καὶ συμφωνηθέντων, δὲν διαρκεῖ

περισσότερον ἢ ὅσον ἀπαιτεῖται ἵνα χλευασθῇ· εἶνε ἀλλαγὴ σχεδὸν ἀπαρατήρητος διερχομένη δι' ἡμῶν, ἐν μέσῳ ὅλων τῶν ἄλλων αἰνέσις ἔλαβον χώραν ἐν ἡμῖν. Τίς δὲν ἔκαμε τὴν μοναδικὴν ταύτην μεταμόρφωσιν; Μετὰ ἐν ἔτος οἰκειότητος ὁ νέος φίλος ἔχει ἀλλάξει ὄψιν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν· βλέπομεν αὐτὸν διὰ τῆς φιλίας ἡμῶν· βλέπομεν αὐτὸν διὰ τῆς φιλίας ἡμῶν, ὄρατον ἢ ἄσχημον. Ἀλλὰ σχεδὸν πάντοτε πολὺ διάφορον ἢ ὅπως ἴδωμεν αὐτὸν τὸ πρῶτον· δὲν ἐπανέρχεται ἡμῖν ἢ πρῶτη ἐντύπωσις ἢ οπανιώτατα καὶ φεύγουσα· καὶ ἐνίοτε μάλιστα, ἵνα κάμωμεν τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ περιγραφὴν, εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν πρῶτην αὐτοῦ εἰκόνα, ἵνα ἐπὶ ταύτης κρινώμεν αὐτὸν καὶ σχεδὸν πάντοτε συμβαίνει ἡμῖν, παρισταμένης τῆς νέας αὐτοῦ εἰκόνας, χάνομεν οὐτω τὴν ἀρχαίαν. Ἐπίσης οὕτω λέξεις τινὲς οἰκείαι τῇ γλῶσσῃ, παρέχουσι ὀλίγον τῇ ἀκοῇ ἡμῶν ἤχον, ὁ ὁποῖος δὲν εἶνε πλέον ὁ ἀληθῆς αὐτῶν ἤχος· ὅστις εἶτα ἤχει ἡμῖν ὡς νέον τι πρᾶγμα, οἷς αἱ λέξεις ἐκείναι, ἐκφεύγουσι τοῦ σιόματος ἡμῶν ἐν στιγμῇ ἀπροσεξίας, φθάνουσι εἰς τὸ οὗς ἡμῶν ἐκπληκτικῶς, ὡς εἰ προεφέρθησαν ὑπὸ τινος ἄλλου.

(*Ἐπεται τὸ τέλος).

ΠΑΝΤΟΤΕ ΕΜΠΡΟΣ !

Μεθ' ὀπόσου ὑπερανθρώπου θάρρους καὶ ὑπομονῆς ἔδει νὰ ὄσῃ τεθωρακισμένοι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, οἱ ἀντεπιεζελθόντες κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀτιθάσσου πολιτικῆς φύσεως, ἀμυδρότατα δεικνύει ἡ εἰκὼν αὕτη...

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ν. ΠΟΛΩΝ

ΕΚ ΤΩΝ ΑΦΗΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΑΚΛΕΤΟΝ

Ἐν τῷ τελευταίῳ τῆς «Φύσεως» τόμῳ ἐδημοσιεύσαμεν ἐν ἐκτάσει τὰ τῆς ἐπιτυχῆς ἀποστολῆς Σάκλετον. Ἦδη δ' ὅτε ὁ ἐξερευνητὴς ἀποπερατώσας τὴν συγγραφὴν τῆς Ἀνταρκτικῆς ἐξερευνητικῆς, τῆς ὑπ' αὐτὸν Ἀγγλικῆς ἀποστολῆς, παρέδωκε πρὸς δημοσίευσιν εἰς ὅλας τὰς γλώσσας, κρίνομεν καλὸν νὰ μεταφράσωμεν σπουδαία τινὰ κεφάλαια διὰ τὴν «Φύσιν», ἵνα ἐν λεπτομερείᾳ ἐντυφώσωσι οἱ ἀναγνώσται μας εἰς τὰ μυστήρια τῶν προετοιμασιῶν καὶ περιπετειῶν τῶν παρατόλων αὐτῶν ταξιδίων.

Μᾶλλον ἐναρξίχθῃς δέναται νὰ δομασθῇ ἢ πρὸς τὸν Ν. Πόλων πορεία τοῦ Σάκλετον, καθότι ὠδήγησε τὴν συνοδείαν του ἐκ τῶν παραχειμασθῶν τῶν παρὰ τὴν ἀκτίαν τῆς Ἀνταρκτικῆς θαλάσσης μέχρις τοῦ ὕψους 3.200 μέτρων.

Εἶνε ἀπεράνθρωπος ἡ διὰ τῶν τεραστίων παγίωνων ἀνοδος αὕτη ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν εὐκόλον κατάκτησιν τοῦ Ἀρκτικού Πόλου ὑπὸ τῶν Πήρον καὶ Κούκ. Ἐύλογος δ' ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι ἂν ὑπάρχῃ σημεῖον τι ἐπὶ τῆς γῆς ἀξιοῦν νὰ καλεῖται ἢ κορυφὴ τοῦ κόσμου, τοῦτο εἶνε ὁ Νότιος Πόλος.

«Τὴν κορυφὴν τοῦ Ἐρέβους λάμψις στέφει, ζωηροτέρα ἡμέρα τῇ ἡμέρα καθισταμένη. Ἡ ἐπὶ τέσσαρας ὅλους μῆνας κυριαρχήσασα χειμερινὴ νύξ, φθίνει ἡδὺν.

Ἄνυπόμονοι τὴν ἐναρξιν τοῦ λυκόφω-

τος ἀναμένομεν διὰ τὴν πρὸς τὸν Ν. Πόλον ἀναρξίχθῃν μας.

Ἐκ τῆς ἀντοχῆς τῶν πόνευσ (*) ἐξαρτᾶται τὸ πλεῖστον τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐπιτυχία. Ἐκ τούτου δὲ καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα τὰ ἐπεριποιούμεθα μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας καὶ χάρις εἰς τὴν προσεκτικὴν διαίταν τὸ «χαϊδεμένα» μας εὐρίσκονται εἰς καλλίστην κατάστασιν. Διὰ νὰ τὰ συνθίσωμεν δὲ εἰς τὴν ρυμούλκῃσιν τῶν ἐλακύνων, καθημερινῶς μετεφέρομεν τὰ ἀναγκαζοῦντα τρόφιμα ἐκ τῆς ἀνθρακαποθήκης εἰς τὸ οἶκμα καὶ ἐτι καλλίτερον τὰ ἐστέλλομεν εἰς ἀναζήτησιν τεμαχίων πάγων, ἅτινα μετέφερον εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ οἰκήματος 1,200 μέτρων, ἔνθα ὑπᾶρχε λίμνη διὰ τὴν προμήθειαν ὑδατος γλυκοῦ. Ἄπαξ δ' ἐθισθέντων εἰς τὴν ρυμούλκῃσιν ἔπρεπε νὰ ἴδωμεν καὶ πόσον βᾶρος ἡδύναντο νὰ σύρουν. Τέλος μετὰ ἐπανειλημμένα πειράματα ὑπελογίσσαμεν, ὅτι τὸ μέγιστον βᾶρος, ὅπερ ἡδύνατο νὰ σύρῃ εἰς

(*) μικρόσωμοι ἵπποι.

πόνειυ ήτο 295 κοιλών, συμπεριλαμβανομένου του βάρους του άμαξιόν εξ 27 κοιλών.

Εν ταίς πολικαίς εξερευνήσεσιν ή νίκη κατά τὸ πλείστον εξαρτάται εκ τῆς τελειότητος τῶν προπορασκευῶν, ἐφοδιασμοῦ καὶ ἀποσκευῶν, ἐνδιαφέρει ὅθεν, νομίζομεν, τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν νὰ λάβωσιν ἰδέαν τινα τῶν ἡμετέρων. Ἀρχόμεθα δὲ ἀπὸ τῶν ἐλκύθρων, ὧν ἡ χρησιμότης εἶνε καὶ σπουδαιότερα. Δύο εἶνε τὰ οὐσιώδη προτερήματα τῶν καλῶν ὄχημάτων. Ἀφ' ἐνὸς μὲν πρέπει οἱ σύνδεσμοι αὐτῶν νὰ ὦσιν εἰς ἄκρον στερεοί, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ εἶνε λίαν ὀλισθηρὰ ἵνα μὴ τρέχοντα ἐπὶ τῶν ἀνωμαλιῶν, ὑφίστανται ρήγματα ἐκ τῶν συνεχῶν ταννυσμάτων. Πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς διπλῆς ταύτης ἀνάγκης αἱ συνδέσεις τῶν διαφόρων τεμαχίων, τῶν ἡμετέρων ἐλκύθρων ἐπετεύχθησαν διὰ δερματίνων ἱμάντων, ἐπὶ τῶν καθέτων καὶ τῶν διαπηγίων συνδέσμων, ὧν ἡ συναρμογὴ ἐξισφαλίσθη διὰ κοχλιῶν. Τὰ ἔλκυθρα λοιπὸν ἡμῶν κατασκευασθέντα οὕτως ἐν Νορβηγίᾳ μᾶς νύχρησθησαν πλήρως. Μῆκος εἶχον τριῶν μέτρων καὶ 30 εκ. πρακτικότερον ἀποδειχθέν. Οἱ ἄνδρες ἐδέοντο ἐπ' αὐτῶν διὰ πλατειῶν ζωνῶν ἐξ ὀθόνης στερεᾶς (καρδοπάνου) ἐξαρτωμένων ἐκ τῶν ἀναρτήρων, ἀφ' ὧν καὶ τὰ ὑποζύγια ἐκρατοῦντο. Ὁ ἀπλούστατος αὐτὸς ἐξοπλισμὸς τῶν ἐλκύθρων εἶχε τὸ προτέρημα νὰ καθιστᾶ ἀβλαβεῖς τοὺς κινδύνους ἐκ τῶν τυχόν πτώσεων ἐν τοῖς κοιλώμασιν.

Ἐνῶ δ' ἐγὼ διευθετοῦν τὰ τῶν πόνειυ ὁ ἰατρὸς Μαρσάλ ἠσχολεῖτο εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς ποσότητος τοῦ ἄνθρακος καὶ τοῦ λίπους ἐν τοῖς διαφόροις ἡμῶν τροφήμοις, ἵνα ἐπιστημονικῶς ἐκλέξωμεν τὰ ἀναγκασιώτατα. Οὕτω τὸ καθημερινὸν σιτηρεσίον ἐκάστου ἀνδρὸς ὄρισθη εἰς 963 γραμμάρια, συνιστάμενον ἐκ σακχάρους, πέμικαν (συμπλεκνωμένου κρέατος) διπύρων, τυροῦ, πλάσμον (γάλακτος εἰς κόβιν), σοκολάτας, τείου, κακάο, καὶ emergensay (σύνθεσις χοιρομυρίου, γεωμύλων καὶ καρρότων) καὶ emergensay οχο, ἐν ᾧ τὸ χοιρομύριον ἀντικαθίσταται ὑπὸ συμπλεκνωμένου βοείου.

Ἐν τῇ διαίτῃ ἡμῶν μέγα μέρος κατεῖχεν ἡ σάκχαρις, ὑδρανθρακοῦχος τροφή, ὡς γνωστὸν, πρώτης τάξεως. Διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν διπύρων μετεχειρίζομεθα ἄλευρον ἀκρισερίστον μεμιγμένον κατὰ 25% μετὰ τοῦ πλάσμον. Τὸ πέμικαν συνίστατο ἐξ ἐκλεκτῶν τεμαχίων βοείου κρέατος μετὰ λίπους 60%. Ἐν ταῖς ἀγοραῖς ὑπάρχουν πολυάριθμοι μάρκαι. Ἐκείνη ἢν

ἡμεῖς ἐπρομηθεύθημεν προήρχετο ἐκ Κολεγγάγης καὶ ἦτο πρώτης ποιότητος. Εἰς τὸ τέτον ἐρρίπτομεν γαλακτοκονιν πάντοτε διὰ νὰ ἐνδυναμοῦται περισσότερο. Ἐν πορεία ἐλαμβάνομεν τρία γεύματα. Τὸ δὲ μενυ ἦτο πάντοτε πενιχρόν. Πρωίαν καὶ ἑσπέραν συνέκειτο ἐξ ἐνὸς ἡσοῦ, διπύρων καὶ κακάου. Εἰς τὸ δεύτερον πρόγευμα μετεχειρίζομεθα τείον μετὰ σοκολάτας καὶ τυροῦ. Διὰ τὰς περιέργους οἰκοκυράς, τὰς ἐπιθυμοῦσας νὰ μυηθῶσιν εἰς τὴν πολικὴν μαγειρικὴν, προσθέτομεν τὴν συνταγὴν τοῦ προμνημονευθέντος ἡσοῦ τοῦ ἐθιζομένου καρκεύματος καὶ παραδεδομένου ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς ἀνταρκτικαῖς ἀποστολαῖς.

Λαμβάνομεν πέμικαν, τὸ ἐπιπάσωμεν διὰ κόνεως διπύρων καὶ προσθέτομεν ἐν μέρος emergensay. Τὸ σύνολον ψήνομεν καί... καταβροχθίζομεν.

Μεθ' ἡμῶν ἐφέρομεν τροφὰς δι' ἐννεήκοντα καὶ μίαν ἡμέρας, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑπολογίζονται καὶ οἱ πόνειυ, οἱ ὁποιοὶ φυσικὰ ἦσαν προωρισμένοι νὰ συμπληρώσουν ἐν ἀνάγκῃ τὰ τροφίμα ἡμῶν. Ὅταν πλέον δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ τοὺς τρέφωμεν ἡ καθίσταντο ἄχρηστοι ἐκ τῆς ἐξαντλήσεως, τοὺς ἐτρέγομεν. Διὰ νὰ θρέψωμεν τὰ ζῶα ταῦτα ἐπὶ τῶν πάγων εἶχομεν προμηθευθῆ ἀραδόσιτον καὶ μίγμα τι ἐκ ξηρῶν καρρότων, σακχάρους καὶ κρέατος.

Ἡ ἱματιοθήκη ἐκάστου ἀνδρὸς περιλάμβανε δύο πανταλόνια πυγιάμα (*) προωρισμένα νὰ φορῶνται τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ἐν ὑποκάμισον. ἐν guerneesey, ἕνα χιτῶνα ἐκ burbery (ὑφασμα ἀδιάβροχον πολὺ ἐλαφρὸν) δέκα ζεύγη ἐσωτερικῶν ὑποδημάτων ἐξ ὑφάσματος, τρία ζεύγη μικασὲν (ὑποδήματα τῶν ἀγρίων ψυλῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς), μίαν καλύπτραν τῆς κεφαλῆς (σκοῦφον) καὶ ἑτέραν ἐξ ὑφάσματος burbery (κουκούλαν) καὶ τέλος χειρόκτια ἐκ μπλωτῆς κρεμμύμενα ἐκ τοῦ λαιμοῦ δι' ἱμάντος, ἵνα μὴ ἀπολεσθῶσιν. Τὰ ἐνδύματα ταῦτα τὰ ἐφοροῦμεν ἐπὶ τέσσαρας συνεχῶς μῆνας καὶ ἐπειδὴ καθ' ὅλον τοῦτον τὸν χρόνον ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ τὰ καθαρίσωμεν, διὰ τὸν ἐξαιρετὸν λόγον ὅτι δὲν εἶχομεν ὕδωρ, ἢ μᾶλλον διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τοιοῦτο ἔπρεπε νὰ ὑποστῶμεν δαπάνην καυσίμου ὕλης, φαντάζεσθε εἰς ὁποίαν κατάστασιν ρυπαρότητος ἐπεστρέψαμεν!

(*Ἐπετα συνεχῆς)

(*) Ἰνδικὴ λέξις, σημαίνουσα πανταλόνιον φαρδύ καὶ κνημινόμενον. ἐν χρῆσει παρ' ἀμφοτέρους τοῖς φύλοισ ἐν Ἰνδοσίαν.

ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ

Ἡ νύκτα ἐσιγόσθυνη, τὰ ἀστρα ἐθάμπωναν πρὸς τῆς ὑποφωσκούσης ἡμέρας, τὸ παράθυρόν τῆς ἦτο ἡμίανοικτον, ἠγρύπνει ὄλην τὴν νύκτα δὲν εἶχε κλείσει τοὺς ὀφθαλμοὺς διόλου· βασανιστικαὶ σκέψεις εἶχον ἀφαιρέσει τὸν ὕπνον τῆς, τυραννικαὶ ἰδέαι ἐπέιζον τὴν καρδίαν τῆς, ποῖον μαρτύριον εἶναι μεγαλειότερον τῆς ἀμφιβολίας; Εἰς τὰς κρηνολεύκους χεῖρας τῆς ἐκράτει μίαν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἑκατοντάκις ἀναγνώσει κατὰ τὴν νυκτερινὴν ἀγρυπνίαν τῆς, ἀνεγίνωσκε καὶ ἐν τούτοις δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὸ περιεχόμενον· τὰ ὡτά τῆς ἐδόμοθον, ἡ καρδία τῆς ἐπαλλε βραίως, τὰ μέλη τῆς ἐθρικήον, ὁ νοῦς τῆς ἐσκοτίζετο, τὸ πᾶν ἐναρκοῦτο περὶ αὐτὴν· ἠγρύπνει, ὑπέφερε, πλὴν οὐδὲν ἐνόει· δύστηνος κόρη πολὺ ταχέως θέλει ἐννοήσει· ἀγαπᾶς, ναί, ! κρυφὰ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν σου... κρυφὰ ἀπὸ τὴν ψυχὴν σου ἡ καρδία σου σοὶ τὸ λέγει, ναί ! σοὶ τὸ λέγει ἡ πρὸ τῶν χειρῶν σου ἐπιστολή, ὁ χρόνος θὰ σὲ κάμῃ νὰ τὸ ἐννοήσῃς.

Ἡ νύκτα εἶναι μαργαρώδης, ἡ σεληνὴ λάμπει εἰς τὸν οὐρανόν, ἡ φύσις ἀνθεῖ, ἡ ἀπὸ τῶν ψάλλει τὸν ἕμνον τοῦ ἔρωτος, ὁ ζέφυρος κρυφομιλεῖ μετὰ τὴν αὔραν, ἡ δρόσος μετὰ τὸν ἐλαφρὸν μπάτην, τὰ πικρὰ τέρι τέρι ὀμιλοῦν διὰ τὸ γλυκὺ ἔαρ· ἡ θάλασσα παίζει μετὰ τὸ νωχελὲς κύμα, ὁ ἀήρὸς τοῦ μετὰ τὸ ἀκρογιάλι, τὰ βουνὰ τὰ πράσινα, μετὰ δροσιὰ λουσμένα, βλέπουν μετὰ ὑπερηφάνειαν τὸν γελῶντα οὐρανόν, τὸ πᾶν εὐτυχεῖ ἡ κόρη ἀγρυπνεῖ καὶ πάλιν, πλὴν τώρα μετὰ εὐχάριστον ἀνσυχίαν, μετὰ τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν καρδίαν μετὰ τὴν χαρὰν εἰς τὴν ψυχὴν· οὐδεμία τῆς μένει πλέον ἀμφιβολία, ἀγαπᾶ ! καὶ ἀνταγαπᾶται... καὶ ἀνταγαπᾶται τὸ ἐπιμαρτυροῦσιν αἱ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς συσσωρευμένα προσφιλεῖς ἐπιστολαί, μειδιᾶ, χαίρει, ἐλπίζει. ναί ! ἐλπίζει ! Ὁ ἔρως τὴν ἔχει κυριεύσει ἐξ ὀλοκλήρου διὰ τοῦτο καὶ ἐλπίζει.

Χειμῶν δριμύς, τὰ πικρὰ συσπυρωμένα ἐντὸς τῆς φωνῆς τῶν, νεκρωμένα ἀπὸ τοὺς ἔρωτας τοῦ ἔαρος κοιμοῦνται τρομαγμένα ναί ! φοβοῦνται τὸν Βορρᾶν ἢ ψάλλτρια τοῦ ἔαρος ἀπὸ τῶν κρύβεται σιωπηλῆ εἰς τὸ βαθύτερον μέρος τοῦ ὄαρου καὶ αὐτὸς ὁ γκιῶνης μόλις ψάλλει εἰς κανὲν ἀπομακρυσμένον μνηματάκι, τοῦ ὁποίου ἡ σιωπὴ τὸν ἔχει προσελκύσει... Ὁ Βορρᾶς συρίζει μετὰ μανίαν· ἡ κουκουβάγια φεύγει τρέχουσα τρομαγμένη, τὰ βουνὰ σιωπηλὰ παραπροῦσι τὴν μανίαν τῆς φύσεως· ῥῆγν φευγαλέα διατρέχουσι τὴν σιγὴν τῆς νυκτός, τῆς ὁποίας τὸν μαῦρον πέπλον φωτίζονται ἀστραπαὶ διασχίζουσι, τρομακτικαὶ βρονταὶ δονοῦσι τὸ σῦμπαν, τὸ πᾶν ἀνάστατον καὶ φοῖσον, οὐδεὶς θόρυβος ἢ ψῆθος, ὅλα ἐρημικῶς κεκλεισμένα... Τὸ παράθυρον καὶ πάλιν ἀνοικτόν, φῶς ἀμυδρὸν ἐξέρχεται ἐξ αὐτοῦ μικρὰ σπαρακτικὰ κραυγαὶ μόλις ἀκούμεναι πλῆττουσὶ τὴν μαινομένην σφαῖραν. πρὸς στιγμὴν δὲν ἀκούεται τίποτε, μόνον τὰ δαιμονιῶντα στοιχεῖα πλῆττουσὶ ἀλλήλα· καὶ πάλιν μία μικρὰ σπαρακτικὴ κραυγὴ ἀκούσθη· χεῖρ μικρὰ λευκὴ ἐξετάθη ἀπὸ τὸ παράθυρον κρατοῦσα λευκὸν τι ὡς χιῶν ἀντικείμενον, ὁμοιάζον το-

λίπην βάμβακος καὶ ἀφοῦ τὸ συνέσφιγγε σπασμοδικῶς ἡ χεῖρ τὸ ἀφήκεν εἰς τὸ κενόν· δὲν ἐπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐσκορπίσθη εἰς μύρια τεμαχία τῆδε κάκεισε, ἀνεμος φύσῃσας διεσκορπίσεν αὐτὰ πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, ἐν τεμαχίον κατῆλθεν εἰς τὴν γῆν, τεμαχίον ἐσχισμένης ἐπιστολῆς· ἔγραψεν «ἀγγελὲ μου σὲ ἀγαπῶ, σὺ εἶσαι ὁ πρῶτος μου ἔρως !!!» ψυχρὸς καὶ τρικυμιώδης ἀνεμος ἐκλείσει τὸ παράθυρον ἀποτόμως, τὸ φῶς ἐσβέσθη, τὸ σκότος ἐκάλυψε τὸ πᾶν· ἡ ἀγαπῶσα καρδία ἐθρυμματίσθη ! ! ! ! !

Σοφία Οἰκονομίδου

—

ΠΙΚΡΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Περγοῦν τὰ νεγιάτα πᾶνε
Τὰ κάλλη ἢ ἔμορφοίς,
Καὶ τῆς μουσικῆς θρηνοῦνε
Βαρύσκιες ἰτιές.

Περγοῦν τὰ νεγιάτα σβόνουν,
Τὰ γηρατιά σιενάζουν,
Τὰ θαλερὰ ζουμπούλια
Κυπάρισσοι σκιαζουν.

Περγοῦν τὰ νεγιάτα φεύγουν,
Ὡς φεύγει ὁ καιρὸς,
Ὁ χρόνος ξαναγῶνει,
Μά ! ὁ νεγὸς εἶναι νεκρὸς.

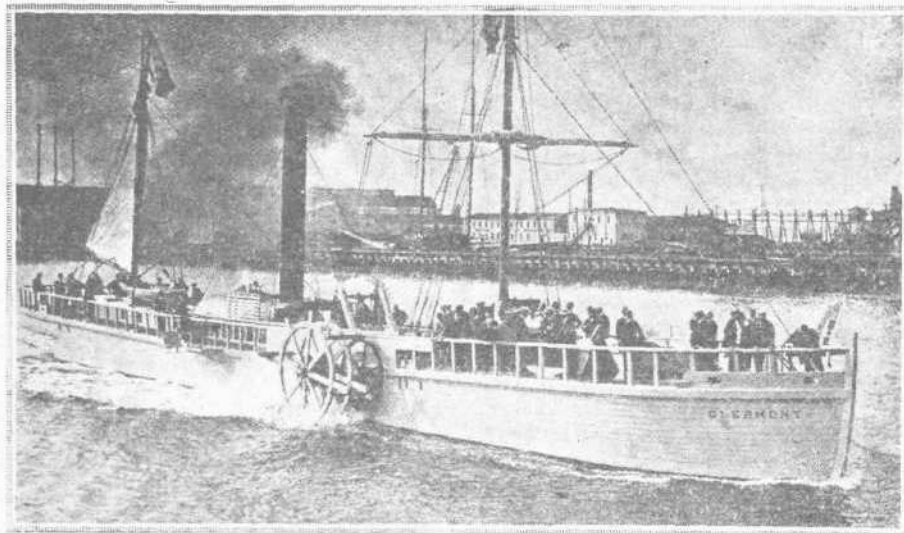
Περγοῦν τὰ νεγιάτα τρέχουν
Δρομεῖς ἀποσταμένοι,
Τὸ κύκλωμα τῆς σφαίρας
Κυπάρισσος προσμένει ! !

*Ἐγράφη φθινέπωρον κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1909 καὶ ἀφιερῶται εἰς τὸ πιδαιμένο μου παιδί Ἰλῖα.

Σοφία Οἰκονομίδου

ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΥ

[Από τὰς εορτάς τῆς Ν. Ὑόρκης]

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ Ν. ΥΟΡΚΗΣ

Ἐν Ν. Ὑόρκη ἐσχάτως οἱ κάτοικοι εὐρίσκοντο ἐν διηνεκῇ ἐνθουσιασμῷ ἐκ σειρᾶς εορτῶν ἐθνικῶν ἐπὶ τῇ τρισεκατονταετηρίδι τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ποταμοῦ Χούδσων ὑπὸ τοῦ περιφήμου ἀγγλοῦ θαλασσοπόρου, τῆς ἐκατονταετηρίδι τῆς ναυπηγήσεως τοῦ πρώτου ατμοπλοίου ὑπὸ τοῦ Φούλτωνος καὶ ταῖς ὑποδοχαῖς τῶν πολικῶν ἐξερευνητῶν Πῆρου καὶ Κούκ. Ἀπὸ μακροῦ χρόνου οἱ Ἀμερικανοὶ ἠτοιμάζοντο διὰ τὰς εορτάς πρὸς τιμὴν τοῦ Φούλτωνος καὶ Χούδσων. Ἄλλ' ἡ σπουδαιότερα ἐπιτυχία ἦτο ἡ καθέλκυσις ἐνὸς σκάφους πρωτογενοῦς, τοῦ ατμοπλοίου Κλερμόν, ὅπερ εἶνε πιστοτάτη ἀνασῆστασις τοῦ πρῶτον ἐτῶν ναυπηγηθέντος ὑπὸ τοῦ Ροβέρτου Φούλτωνος ἄνω τῆς ἐπιστροφῆς του ἐν Ν. Ὑόρκη μετὰ τὰς ἀκάρπους προσπαθείας του ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ.

Χάρις εἰς τοὺς πίνακας καὶ τὰ χειρόγραφα τοῦ ἀθανάτου ἐφευρέτου ἐπιμελῶς, διατηρούμενα ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ἀρχείοις, σοφοὶ μηχανικοὶ τοῦ Ν. Κόσμου ἠδυνήθησαν νὰ κατασκευάσωσιν ἐκ νέου ατμομηχανὴν ὁμοίαν ἐκείνης ἧτις ἐν ἔτει 1807 ἐν τῷ περιφήμῳ ἐργαστασίῳ Βούλτων καὶ Βάττ, ἔδωκε τὴν κίνησιν τὸ πρῶτον εἰς θαλάσσιον σκάφος.

Καὶ ἐν ὠρισθείᾳ ἡμέρᾳ τὸ Κλερμόν ἠδυνήθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ἐνδοξὸν ταξιδίον του ἀπὸ Ν. Ὑόρκης εἰς Ἀλβαν, ἀκολουθούμενον ἤδη ὑπὸ τῶν τελευταίων τύπων τῆς ναυπηγικῆς τέχνης, ὑπὸ μεγαλοπρεπῶν καὶ παραδόξων yacht τῶν ἐκατομμυριούχων καὶ πολεμικῶν καταδρομικῶν καὶ θωρηκτῶν.

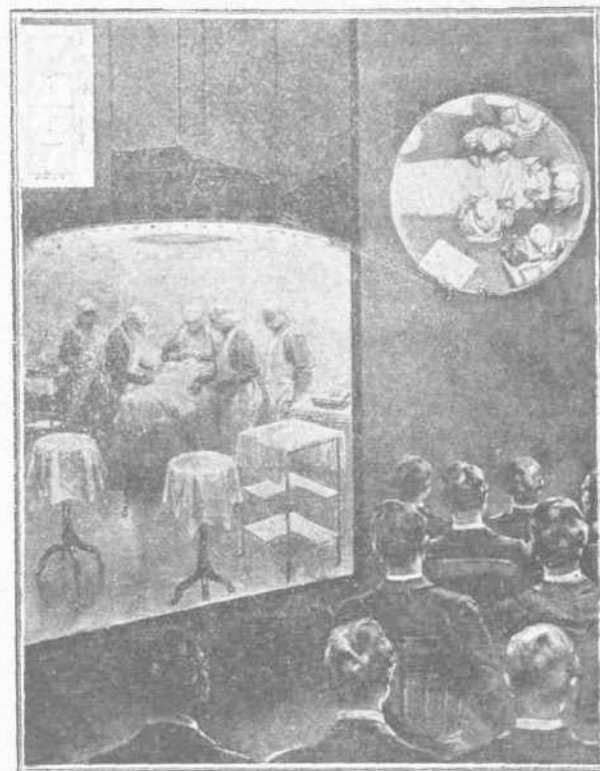
Μετὰ τὴν παλινδρομικὴν αὐτὴν ἐκδρομὴν ἐγένετο ναυτικὴ ἐπιθεώρησις λαβοῦσα τὸν χαρακτῆρα διεθνούς τοιαύτης, λόγῳ τῆς παρουσίας θωρηκτῶν γαλλικῶν, ἀγγλικῶν καὶ Ὀλλανδικῶν.

Τὸ θέαμα δὲ οὐτινος ἠδυνήθησαν ν' ἀπολαύσωσιν οἱ ἀνελθόντες ἐπὶ τῶν γιγαντωδῶν οἰκοδομῶν τῆς νήσου Μαχάτταν, ὑπῆρξεν ὄντως ἀράνταστον. Ἐν τῷ ἀχανῇ ὄρω τῆς Νέας Ὑόρκης, μετὰ τῶν προκυμαίων τοῦ Βρούκλιν καὶ τοῦ γιγαντώδους ἀγάλματος τῆς Ἐλευθερίας, ὅλα ταῦτα τὰ πλοῖα καθὼς καὶ πλοῖα ἐμπορικὰ ὑπερωκεάνεια, ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Χούδσων, ἀποτελέσαντα ὑπέροχον πλαίσιον τῶν δύο ἀναπαραστάσεων, τοῦ Κλερμόν καὶ τοῦ Χάλβε-Μάξεν, πιστῆς ἀντιγραφῆς τοῦ σκάφους, οὗ ἐπιβαίνων ὁ Χούδσων ἀνεκάλυψε τὸν ποταμὸν, ὅστις νῦν φέρει τὸ ὄνομα του καὶ εἰς τὸ στόμιον οὐτινος ἐκτίσθη ἡ Νέα Ὑόρκη.

Τὸ πλοῖον τοῦτο κατασκευάσθη ἐν Ὀλλανδίᾳ ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας τῶν Ὀλλανδικῶν Ἰνδιῶν. Προσθέτομεν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ Κλερμόν, ὅτι ἐν τῇ κατασκευῇ του ἐτηρήθησαν καὶ αὐταὶ διαστάσεις καὶ ἀναλογίαι. Μήκος 40 μέτρων, ὕψος 14 πλάτος καὶ βῆθος 1,80. Βῆρος 160 τόννων καὶ ἡ ἰσχύς τῶν μηχανῶν του 19 ἵππων. Ποία διαφορά ἐκτοτε. Εἰς αἰῶν ἤρκεσεν ἵνα διαπλεύσῃ τοὺς ἀχανεὶς ὠκεανούς, μεγαλοπρεπῆ καὶ θαυμάσια ὑπερωκεάνεια, πλέον τῶν 30,000 τόννων, μετὰ μηχανῶν 40,000 ἵππων!

Ο ΠΡΟΒΟΛΕΥΣ ΕΝ ΤΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚῃ

Τὸ σημαντικότερον μέρος τῆς μεγάλης προόδου καὶ τῆς ἐπιτυχίας, δι' ἧς δικαίως σήμερον ἡ χειρουργικὴ δύναται νὰ καυχᾶται ὀφείλει εἰς τὴν μεγάλην φροντίδα, μεθ' ἧς οἱ ἱατροὶ ἀπομακρύνουσιν ἀπὸ τῶν πληγῶν τῶν ἀσθενῶν πᾶν ὅ,τι τὴν πρόοδον τῆς θεραπείας νὰ διαταράξῃ ἢ ἐπικίνδυνον νὰ καταστήσῃ. Ὅπως εἰς ὅλα τὰ νοσοκομεία οὗ ἐπικρατεῖ μεγάλη ἐπιστημονικότης, οὕτω καὶ εἰς τὰς χειρουργικὰς κλινικὰς καθαρῶς βασιλεύει ἢν πρότερον δὲν ἐγνώριζον, ὡς ἐπίσης πρότερον δὲν ἐγνώριζον τοὺς μόνον ὑπὸ τὸ μικροσκοπίον αἰσθητοὺς προξένους τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν, οἵτινες ἐπιφέρουσιν τὸ ὀνομαζόμενον μόλυσμα. Ἡ αὐτὴ καθαρῶς ἐπεκτείνεται φυσικὰ καὶ ἐφ' ὅλων τῶν ὀργάνων καὶ τῶν βοηθητικῶν οὐκῶν, ἅτινα κατὰ τὰς ἐγχειρήσεις μεταχειρίζονται. Τὰ μέσα τὰ ὁποῖα τοὺς μικροοργανισμοὺς πωδῶν πληγῶν καταπολεμοῦσι, χρησιμεύουσιν ἐν μέρει καὶ εἰς τὸν χειρουργὸν ἱατρὸν πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τοῦ μολύσματος. Οὐδεὶς ἱατρὸς παραμελεῖ σήμερον κατόπιν ἐπισκέψεώς του παρὰ τινι ἀσθενεῖ τοῦ ὁποῖου ἡ ἀσθένεια εἶναι μολυσματικὴ νὰ πλυθῇ μετὰ διάφορα ὑγρά, τὰ ὁποῖα εἶναι κατάλληλα νὰ ἐμποδίσωσι τὴν μετάδοσιν τῆς ἀσθενείας ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ, καθὼς ἐπίσης νὰ ἀπομακρύνωσι τὸν κίνδυνον νὰ μολυνθῇ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον ἀντισηπτικῶς καθαρίζονται ἐπίσης τὰ χειρουργικὰ ὄργανα πρὸ ἐκάστης ἐγχειρήσεως καὶ μετ' αὐτῆν. Ἐκτὸς τούτου ἐφοδιάζονται οἱ λειτουργοὶ κατὰ τινὰς ἐγχειρήσεις μακρᾶς διάρκειας μετὰ προσωπίδας, ἵνα ἀποφύγωσι τὸν κίνδυνον μήπως μία σταγὼν ἰδρώτος ἢ καμμία ἀποπίπτουσα θορὴ τοῦ γενείου ἀπαρτηρητος εἰς τὴν πληγὴν πέσῃ. Ἐπίσης καὶ ἡ εἰσπνοὴ ἐπιδραστῶν καὶ μολυσματικῶν ἀτμῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμποδίζεται ἢ τοῦλάχιστον ἐξασθενίζεται. Ἡ ἡμετέρα εἰκὼν ἀναπαριστᾷ ἓνα τοιοῦτον τρόπον λειτουργίας ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν ἐγχειρήσεων χειρουργικῆς τινος κλινικῆς, συγχρόνως μετὰ νεῖαν τινὰ ἐφευρέσιν, ἧτις ἐξυπηρετεῖ τὸσον τὴν ὑγίαν τοῦ πρὸς ἐγχειρῆσιν ἀσθενοῦς ὅσον καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν σπουδαστῶν, οἵτινες κατὰ τὰ σημερινὰ ἔθιμα παρακολουθοῦσι πρὸς σπουδὴν τὰς ἐγχειρήσεις εἰς τὰς διαφόρους κλινικὰς ὡς θεαταί. Ὁ συνωστισμὸς τὸσον πολλῶν θεατῶν περίεξ τῆς χειρουργικῆς τραπέζης δύναται βεβαίως μετὰ ἀπειρα ἕξνα σωματῶν τὸν ἀέρα νὰ πληρώσῃ, τῶν ὁποῖων ἡ ἐντὸς τῶν πληγῶν εἰσόδος βλάπτει. Κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἱατροῦ δόκτορος Καρόλου Δούγκαν τοῦ λοιποῦ οἱ σπουδασταὶ θὰ συναθροίζονται εἰς χῶρον τινὰ πλῆστον τῆς χειρουργικῆς αἰθούσης κείμενον, ὅπου ἀπέναντι τῶν καθισμάτων των θὰ ἀναπαρίσταται ἐπὶ τοῦ τοίχου διὰ προβολέως ἀπασα ἡ τῆς ἐγχειρήσεως ἐργασία εἰς φυσικὸν μέγεθος ἢ καὶ ἐν μεγεθυθείᾳ. Οὕτω ἐπιτυγχάνεται ὅστε ἐκαστος τῶν σπουδαστῶν νὰ ἔχῃ μίαν ἀκριβῆ φωτεινὴν εἰκόνα ὅλων τῶν λεπτομερειῶν τῆς ἐγχειρήσεως. Εἰς ἀπόστασιν ὠρισμένην ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν χειρουργῶν ἱατρῶν εὐρίσκεται μέγα ἀνοίγμα εἰς

Διὰ τοῦ προβολέως ἀναπαρίσταται ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν παραδόξων ἢ ἐν ἄλλῳ δωμάτιῳ γινομένη ἐγχείρησις.

τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποῖου εἶναι τοποθετημένα ἀρκετὰ ἠλεκτρικὰ λυχνία. Ἡ τράπεζα τῆς ἐγχειρήσεως τοποθετεῖται ὑπὸ τὸ μέγα στρογγύλον ἀνοίγμα, οὕτως ὥστε ἡ εἰκὼν τῆς ὅλης ἐργασίας ἐπὶ τῆς ἀνωθεν ὑπαρχούσης ἀνταντακλαστικῆς συσκευῆς νὰ προσπίπτῃ. Ἐκεῖθεν ἀνταντακλάται καὶ διὰ τοῦ φακοῦ τοῦ προβολέως ὄπτεται ἐπὶ τοῦ λευκοῦ παραπετάσματος τὸ ὁποῖον ὑπάρχει εἰς τὸ πλῆστον κείμενον δωμάτιον τῶν σπουδαστῶν.

Γ. Κ. Γ.

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ὅσο βραδεῖα εἶναι ἡ τάσις ἡμῶν πρὸς τὸ δίδειν, τόσον ἀντιθέτως ταχεῖα ἐστὶν ἡ τάσις ἡμῶν πρὸς τὸ λαμβάνειν.

Ἐν τούτοις ὅσον ὀλιγῶς καλὸν ἡμῖν ἐστὶ τὸ λαμβάνειν, τοσοῦτον ὁμοίως ἠθικῶς ὠφέλιμόν ἐστὶ τὸ δίδειν.

Τὸ σκότος εἶναι χρήσιμον διὰ τὰς πράξεις ἡμῶν ἐκείνας, αἵτινες δεόν νὰ μένωσιν ἐν τῷ κρυπτῷ, τοῦναντίον τὸ φῶς εἶναι χρήσιμον διὰ τὰς πράξεις ἡμῶν ἐκείνας, αἵτινες δεόν νὰ μένωσιν ἐν τῷ φανερωῷ.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΤΕΙΣ

Καθάρια των χρωματιστών
μαρυάρων.

Αλείφετέ τα με ένα σφουγγάρι βουτηγμένον
εις τὸ ἀκόλουθον μίγμα.

Eau 150 grammes
Acide azotique 3 »

Ξεπλύνετε τα με ψυχρὸν νερὸν καὶ ἀφίνετέ
τα νὰ στεγνώσουν, ἢ, ἀπλούστερον, πλύνετε τα
με χλιαρὸν νερὸν περιέχον ὀλίγας σταγόνας eau
de Javel.

Καθάρια τοῦ λευκοῦ μαρυάρου.

Τρίβετε τα με σκληρὰν βούρτσαν βουτηγμένην
εις διάλυτον καυσικῆς ποτάσας.

Ξεπλύνετε τα με ψυχρὸν νερὸν καὶ ἀφίνετέ
τα νὰ στεγνώσουν.

Αἱ σκωρίαι ἐξαλείφονται διὰ τοῦ ἡλατος τῆς
δξαλίδος.

Αἱ λιπαρὰ κηλίδες ἐξαλείφονται με μίαν ἀ-
λοιφὴν συγκειμένην ἀπὸ λευκὸν Ἰσπανικόν,
διαλυμένον εἰς βενζίναν. Μετ' ὀλίγας ὥρας τὰς
τρίβετε καὶ τὰς σπογγίζετε ἐντελῶς!

Τὸ λεμόνι καθαρίζει θανμάσια τὰ λευκά
μάσκρα. Τὰ ξεπλένετε κατόπιν με σαπουνάδαν
καὶ τὰ θαλίσετε με μίαν φανέλλαν λαδωμένην.

Πῶς καθαρίζονται τὰ χαλιά.

Ὅλοι ἤξεθρον διὰ μεταχειρίζονται φύλλα
τεϊουδιὰ τὸ καθάρια τῶν χαλιῶν. Προτιμώτερον
ὅμως διὰ τὴν χρῆσιν αὐτὴν τὰ πράσινα φύλλα
τὰ συναζόμενα ἀπὸ ὁποιοδήποτε δένδρον διὰ
εἶνε ἀκόμη βρεγμένα ἀπὸ τὴν προῦν ὁροσιάν.

Σκορπίζετε τὰ φύλλα ἐπάνω εἰς τὸ χαλί καὶ
κατόπιν σκουπίζετε. Θὰ ἀποσύρετε μαζί με τὰ
φύλλα καὶ ὅλην τὴν σκόνην τοῦ χαλιοῦ.

Τὰ φύλλα τῶν καρῶν, ὕγρα ἀκόμη καὶ
αὐτὰ φέρουν ὁμοίως ἐξαιρετὸν ἀποτέλεσμα.

ΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΕΚΑΣΤΟΤΕ

Κατὰ τῆς δυσεντερίας.

Ὁ Butler μεταχειρίζεται κύσμα περιέχον
0.50 ταννίνης ἐν 4 ο)ο διζλύματος βορικοῦ
ὄξους. Ὁ Trousseau συνίστησιν ἐνεμαξ συνι-

στάμενον ἐξ 180 γραμμαρίων ὕδατος περιέχον-
τος 0.30 ἐκστγρ. νιτρικοῦ ἀργύρου.

Ὁ δὲ Belbèze ἀναγράφει πρὸς χρῆσιν ἐσω-
τερικὴν τὴν ἐξῆς σκευασίαν :

Ichthyol 3.0
Besorcine 3.50
Glycerine 30.0
Sirop de coing 150.0

Λαβεῖν ἀνά ἓν κοχλιάριον τραπέζης τρίς τῆς
ἡμέρας. Ἀμέσως πρὸ ἐκάστης δόσεως ὁ ἀρρω-
στος πλύνει τὸ στόμα αὐτοῦ δι' ὕδατος περιέ-
χοντος μικρὰν ποσότητα ὁποῦ λιμῶνιου πρὸς
κάλυψιν τῆς δυσπερσίου τοῦ φαρμάκου γεύ-
σεως. (Ἰατρ. Πρόοδος).

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Ὁ δικαστής. Εἰς τὴν παρελθούσαν σύ-
νοδον ἦσο ὁ τελευταῖος κατηγορούμενος καὶ σή-
μερον εἶσαι πρῶτος εἰς τὴν πρώτῃν συνεδρί-
ασιν.

Ὁ κατηγορούμενος. Βέβαια, Κύριε
δικαστά, καὶ ἐγὼ βλέπω με πόσῃν προθυμίαν
ἐρχόμεθα ἐδῶ καὶ οἱ δύο!

Διωνίως οἱ ἐπαῖται καθ' ὁδόν.

— Ἐλεημοσύνη, Κύριε, μίαν δεκάρα, ἔχω
ἀπὸ χθὲς νὰ φάγω ψωμί.

— Καλά, πάρε μίαν δεκάρα. Ἀλλὰ εἶπέ μου
σὲ παρακαλῶ, τόσοσὸν δεινὸς εἶσαι; χθὲς πόσα
εἶσθα;

— Μόνον μίαν δραχμὴν καὶ 20 λεπτά.

— Τότε πῶς εἶσαι νησιικός;

— Δηλαδὴ ὁ λόγος τὸ φέρνει.

— Αἶ, χωρική, τί κάμνεις ἐκεῖ;

— Δὲν με βλέπεις; νά, συνάξω μανιτάρια.

— Αὐτὰ ἔχουν δηλητήριον, ἄφησέ τα.

— Ἄμ δὲν θὰ τὰ φάγω ἐγὼ, ἀφεντικῶ, θὰ
τὰ πωλήσω.

Εἰς λωποδύτης σταματῶ τὴν νόκτια ἓνα κύ-
ριον καὶ ἀναζητεῖ ὥρολόγιον εἰς τὰ θηλάκια του.

— Δὲν ἔχω, τῷ λέγει οὗτος ἐν δυσφορίᾳ,
ἀκριβῶς προσχθὲς μοῦ τὸ ἔκλεψεν εἰς ἄλλο
λωποδύτης.

— Μπᾶ, σὸ εἶσαι βλάμη, τῷ ἀπαντᾷ ὁ κλέ-
πτης μειδιῶν, ἐνόμιζα πῶς θὰ ἐπαιρῆς ἄλλο.

ΠΑΡΑΔΟΣΟΣ ΕΡΩΣ

Διατὶ διέταξες νὰ μᾶς σερβίρουν τὸν καφέ εἰς τὸν
κῆπον, τόσοσὸν πλησίον πρὸς τὸν γειτονικὸν ἐξώστην;
ἠρώτησα τὸν Βασίλ τοῦ ὁποῦ τὸ μυστηριώδες ὕφος
μὲ ἐξέπληξε.

— Διότι ἐν πρώτοις, ἀπ' ἐδῶ, ὑπὸ τὴν ἀκτινοβολίαν
πανσέληνον, καὶ μετὰ τὰ ἀντανάκλωτα εἰς τὰ ὕδατα τῆς
Λουκέρνης φῶτα ἢ θία τῆς λίμνης θὰ εἶνε μαγευτικο-
τέρα μοῦ ἅπαντὰ χαμηλὴ τῆ φωνῆ Λεύτερον, εἶνε ἀλη-
θὲς ὅτι σκοπεύω καθήμενος ἐδῶ, ὄπισθεν αὐτοῦ τοῦ
φράκτου, νὰ σοῦ παρουσιάσω ἐκπληξίν τινα. Ἀντάμεθα
καὶ οἱ δύο νὰ βλέπωμεν χωρὶς νὰ βλέπομεθα. Παρα-
τήρησε!

Καὶ μοὶ ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου του ὅπῃ νὰ ἐπι-
τοῦ προσέω τὸ κοιλίωμα, ὅπῃθεν εἶδον βραδύτητα καὶ
βραδία βήματα ἓνα ἄνθρωπον, στήριζόμενον ἐπὶ τοῦ
βραχίονος κυρίας παραδόξως ἐνδεδυμένης.

— Ἡ γυνὴ αὕτη, Σοφία καλουμένη, εἶνε μία ρωσ-
οῖς ὑπερήτρια μοὶ εἶπεν εἰς τὸ οὖς ὁ Βασίλ. Ἀλλὰ
παρετήρησον αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον.

Ποῦ λοιπὸν καὶ ἄλλοτε εἶδον τὸ φράκτον αὐτὸ πρό-
σωπον, τόσοσὸν νῆον ἀκόμη; Ἡ ὠχρότης καὶ μελαγχολία
του μοῦ ἐκόμισαν ἐν ἀρχῇ τὰς ἀναμνήσεις μου.
Κατόπιν, αἴφνης ἐνεθυμήθην. Μόλιον ὅτι δὲν τὸν εἶχα
συναντήσῃ ἀπὸ δέκα ἐτῶν, ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως του
διὰ τὴν Πετρούπολιν, ἀνεγνώρισα τὸν Ἰακώβον Βερ-
μόνδ, τὸν θανμάσιον ζωγράφον. Ἐγνώριζα δ' οὐκ ἐξ ἑρω-
τικῶν ἐπεισοδίων, τὸ ὅποσον ἐξ ἄλλου ἔμεινε
μιστικόν, ὁ Βερμόνδ ἐγκατέλειπε τὴν ζωγραφικὴν.
Ἀπὸ τότε, δὲν ἤκουσα πλέον τι περὶ αὐτοῦ.

Πλησίον τοῦ μαρμαρίνου νικηκιδώματος προεξέχον-
τος ἐπὶ τῆς λίμνης, ἡ Μαρία ἰβήθησεν τὸν ζωγράφον
νὰ καθῆσθαι ἐπὶ τινος πολυθρόνας.

— Μαρία, ἔλεγεν ὁ Ἰακώβος εἰς τὴν ὑπερήτριαν,
ἦμεις ἀπεμακρύνετο, εἶπε εἰς τὴν πριγκήπισσαν Ἀηδία νὰ
ἔλθῃ. Γνωρίζεις πόσον ἀνησυχῶ διὰ εἶμαι μόνος...

— Αὐτὴ ἡ πριγκήπισσα Ἀηδία, ἠρώτησα, θὰ εἶνε
ἀναμφιβόλως ἡ ζυλόθηπος καὶ περιπαθὴς γυνή, ἡ ἀπο-
σπάσασα τὸν Ἰακώβον ἀπὸ τὴν τέχνην του, τοὺς φί-
λους του καὶ τὸν κόσμον;

— Ἀκριβῶς, ἐμοιμύριον ὁ Βασίλ μετὰ τὸ παραξενόν
τον μειδιάμα... Τώρα θὰ ἴδῃς...

Θόρυβος προσήλκουσε τὴν προσοχὴν μου καὶ εἶδον
εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης, πλησιάζουσαν βαρεῖς βή-
μασι γυρῶν τινα, ὄσχημον καὶ παχέαν, λευκὴν ἔχουσαν
ὀλίγον τὴν κόμην, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιδικτικὴ καὶ περυσ-
σιωμένη ἐσθῆς καθίστα τὴν ὄψιν τῆς εἶνε πλέον ἀντι-
παθῆ.

— Μήπως εἶνε ἡ μήτηρ τῆς πριγκήπισσης;

— Ἀλλ' ὁ Βασίλ μοῦ ἐπιθῆρσεν:

— Ὅχι, εἶνε ἡ ἴδια ἡ πριγκήπισσα! Παρὰ τὰ τσο-
σαράκοντά της χρῶνια, ἡ Ἀηδία αὕτη ἦτο ἀκόμη χαρί-
ισσα, ὅπως πρὸ δέκα ἐτῶν.

Ἰδοὺ δὲ τί συνέβη τότε.

— Σὺ εἶσε Ἀηδία; ἠρώτησεν ὁ ζωγράφος ἐγχεόμε-
νος καὶ σιγερῶς πρὸς αὐτήν.

— Νά, ἐγὼ εἶμαι Ἰακώβε, ἀπήτησεν ἡ πριγκή-
πισσα.

— Ἀγάπη μου ἔλα πλησίον μου. Ἡ βραδυὴ εἶνε
τόσον γλυκεία.

Τὶ ἄρώματα τί δροσερὸ ἀεράκι. Ἐνθυμούμαι τὴς
ὄρατας μᾶς νύκτας τῆς Ἰταλίας. Πόσον ἠγαπώμεθα!
Πόσον εἶμεθα εὐτυχεῖς! Πόσον σὲ ἀγαπῶ περισσώτερον
καὶ πόσον εἶμαι εὐτυχέστερος! Εἶσαι ὄρατα! Σὲ βλέπω
τόσον ὄρατα! Ἀηδία! Ἀφησέ με νὰ ἀπασθῶ τὰς ἀν-
θηρᾶς σου παρῆς; καὶ τὰ ροδιὰ σου χεῖλη. Ἀφησέ με
νὰ θωπεύσω τὴν χρυσὴν σου κόμην.

Καὶ ὁμιλῶν ὁ Βερμόνδ ἐνηγκαλίσθη τρυφερῶς τὴν
πριγκήπισσαν, ἐθάπενεν ἐρωτικῶς τοὺς φαιούς βροστῆ-
λους τῆς ἐφίλει περιπαθῶς τὰς ρυτιδόμενας παρειάς,
τὰ μαρμαίνα χεῖλη τῆς!

— Ὁ καύμενος ὁ Βερμόνδ εἶνε τρελλός! ἐφίλισα
ἐκπληκτός.

— Ὅχι, μοὶ λέγει ὁ Βασίλ ἀναστενάζων. Δὲν εἶνε
τρελλός... εἶνε τυφλός!

Καὶ ἐπειδὴ ἔμεινα ἀπολιθωμένος ἐκ τῆς ἐκλήξεως,
ἐξηκολούθησε.

— Ἐχασε τὴν ὄρασιν ἔξ μηνᾶς μετὰ τὸν γάμον του.
Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ παραιτηθῆ τῆς ζωγραφικῆς πράγμα
τὸ ὅποσον τοῦ ἐκόμισσε πολὺ. Ἐκτοτε ἀπειμονώθη. Ἡ
σύζυγος του διέμενε πάντοτε πλησίον του ἠξέυρε νὰ
τὸν παρηγορῆ. Ἡ καλλιτεχνικὴ του φαντασία τοῦ πα-
ρουσιάζει πάντα τὴν Ἀηδίαν τοιαύτην, ὅς τὴν ἀνεγνώ-
ρισεν τότε. Βλέπει μόνον τὴν φαντασίαν του. Εἶνε εὐτυ-
χῆς...

— Ἄλλ' ἐκείνη,

— Ἐκείνη, λέγει ὁ Βασίλ σαρκαστικῶς, εἶνε ἀκόμη
εὐτυχεστέρα αὐτοῦ! Φαντάσον λοιπὸν, διὰ τὴν ἀτρόμη-
τον αὐτὴν ἐρωτόληπτον, τῆς ὁποίας ἡ ἡλικία δὲν ἀπο-
νέκρωσε τὸ πάθος, ὁποία ἀνέλιπτος τύχη, νὰ ἔχη ἐρω-
μένον τόσοσὸν ὄρατον καὶ ἔνθερον, ἐρωμένον ὅστις νο-
μίζει ὅτι θὰ τὴν βλέπῃ πάντοτε νῆαν καὶ ὄραταν!

— Πῶς γνωρίζεις ὅλα αὐτὰ; ἠρώτησεν εἶνε ἐκπλη-
σόμενος.

Καὶ ὁ Βασίλ μοὶ ἐξεφράσθη ἀπροκαλύπτως.

— Αὐτὴ ἡ Ἀηδία τόσοσὸν περιποιητικὴ καὶ θεοπαιδικὴ
πρὸς τὸν Ἰακώβον, εἶνε πολλάκις ἐπιτακτικὴ καὶ θυ-
μώδης πρὸς τοὺς ὑπερήτας τῆς. Ὄβω ἡμέραν τινα ἡ
θαλαμηπόλος τῆς Μαρία ἀπειλούμενη καὶ τρεχούσα
ἀπερηθὰ τὸν φράκτον καὶ καταφεύγει εἰς τὸν κῆπον
μου. Ἐγὼ εἶχα τὴν περιέργειαν καὶ τὴν ἀδιακρισίαν νὰ
τὴν κάμω νὰ φλυαρῆ. Ἰδοὺ πόθεν ἐπληραφορήθην
ταῦτα.

Ἐκ νέου, ἡ φωνὴ τοῦ Ἰακώβου προσεέλησεν τὴν προσο-
χὴν μου πρὸς τὸν ἐξώστην.

— Διατὶ ἀπέρχεσαι ἀγαπητῆ μου;

— Ἐπανερχομαι ἀμέσως, φίλε μου. Ἀφήκα πολλὰς
ἐπιστολάς ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ αὐτὴ ἡ Μαρία εἶνε τό-
σον περιεργός.

Μόλις εἶχαν εἰσελθῆ ἡ πριγκήπισσα εἰς τὴν ἔπαυλιν
τῆς, ἠκούσαμεν φωνὰς ἐπιληκτικᾶς. Ὁ Ἰακώβος
ἤκουσε, ἀκίνητος, ἀνύσχητος. Ἀλλ' ἀμέσως ἐπίστρεψεν
ἡ Ἀηδία εἰς τὸν ἐξώστην, καὶ ἤσυχος, θεοπαιδικὴ ἐβε-
βαλον τὸν ζωγράφον.

— Ἰδοὺ ἔφθασα ἀγαπητῆ μου Ἰακώβε. Δὲν ὑπά-
τώμην; αὐτὴ ἡ τολμηρὰ Μαρία, ἀνεγνώσκει τὰς ἐπι-
στολάς μου.

— Ἐνόμιζα ὅτι ἤκουσα...

— Νά, τὴν ἐπέπληξα ὀλίγον. Καὶ ἐκείνη ἔκλαυσε
διότι τὴν ἔπασα ἐπ' αὐτοφθόρῳ. Κατήνησεν ἀνυπόφο-
ρος. Μετὰ τὴν ἐπάνοδόν μου εἰς τὴν Ρωσσίαν σκοπεύω
νὰ τὴν ἀποπέμψω. Ἀλλὰ μὴ στενοχωρῆσαι διὰ τόσοσὸν
μηδαμῶν πρόγμα! Δὲν εἶνε ἀπολύτως τίποτε.

Καὶ ἀμφότεροι ἐναγκαλισμένοι καὶ ἀκουμβοῦντες ἐπὶ
τοῦ νικηκιδώματος, κεκλιμένοι ἐπὶ τῆς λίμνης ἐπιθῆρ-
ζον λέξεις ἀναμειγμένας με ἀναστεναγμούς καὶ φιλή-
ματα.

Καταληθόντως ἐξ Ἀηδίας, ἀπεστρέψαμεν τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἀπὸ τὸ παραδόξως δυνάριστον αὐτὸ ζεῦγος ὁπότε
σκιά τις ὄλισθησεν καθραίας εἰς τὸν κῆπον. Ἦτο ἡ
Μαρία. Μετὰ τὰ ἐνδύματα ἐν ἀταξία, ταραγμένη, ἀγρία,
ἤθμεν ὄλη. Τὸ βλέμμα τῆς ἔλαμπεν ἐκ λύσης διὰ μέ-
σον τῶν βλεφάρων τῆς καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐφαί-
νοντο ἠλιωμένα ἐκ τῆς ταραχῆς.

— Τὴν βλέπετε, τὴν ἀκούετε! ἠψίλλισε χαμηλοφῶ-
νος, ἀκόμη πνιγμένη ἐκ θυμοῦ καὶ δεικνύουσα τὸν
ἐξώστην διὰ τραγικῆς κινήσεως. Τὸν καλοπιάει ἡ
ἀγριότητα! Σὲ μίνα ὅμως δίχνει τὰ νύχια τῆς!

